

2023-2024 ÜRETİM SEZONU
SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL
RESMİ TESPİT HEYETİ RAPORU



ULUSAL ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI KONSEYİ (UZZK) / NATIONAL OLIVE AND OLIVE OIL COUNCIL

25 EYLÜL 2023-İZMİR

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
ÇALIŞMANIN AMACI VE GEREKÇESİ.....	3
ÇALIŞMA YÖNTEMİ.....	4
İZLENİM, SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLER.....	5
2023-2024 ÜRETİM SEZONU SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL RESMİ TESPİT HEYETİ ÇALIŞMA PROGRAMI.....	11
1. BÖLGE: KUZEY EGE VE MARMARA.....	11
2. BÖLGE: İZMİR VE ÇEVRESİ.....	12
3. BÖLGE: GÜNEY EGE.....	13
4. BÖLGE: AKDENİZ VE GÜNEYDOĞU.....	14
1- KUZEY EGE – MARMARA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU	15
a-) İZMİR.....	15
b-) ÇANAKKALE.....	16
c-) BALIKESİR.....	18
d-) BURSA.....	20
2- ORTA EGE- MANİSA, İZMİR KÜÇÜK MENDERES HAVZASI, İZMİR YARIMADA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU	23
a-) MANİSA.....	23
b-) İZMİR:	27
3- GÜNEY EGE- AYDIN, MUĞLA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU.....	31
a-) AYDIN.....	31
b-) MUĞLA.....	33
4- DOĞU AKDENİZ – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU.....	36
a-) HATAY.....	37
b-) KİLİS.....	39
c-) GAZİANTEP.....	41
d-) KAHRAMANMARAŞ.....	43
e-) OSMANİYE.....	44
f-) ADANA.....	46
g-) MERSİN.....	48
h-) ANTALYA.....	49
SONUÇ.....	51

ÇALIŞMANIN AMACI VE GEREKÇESİ

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünün 25.08.2023 Tarihli E-92061122-105.06-11022247 Sayılı yazılarında belirtildiği üzere; Ülkemiz zeytin ve zeytinyağı üretim sezonuna ilişkin sağlıklı ve güvenilir verileri sağlamak amacıyla, 2009/2010 sezonundan itibaren olduğu gibi bu yıl 2023/2024 üretim sezonu için de, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyinin (UZZK) koordinatörlüğünde, **“Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti** “ tarafından tüm zeytin yetiştirilen bölgelerde sofralık zeytin ve zeytinyağı ürün rekoltesi tespit çalışmaları yapılması görevi verilmiştir.

Bu çerçevede; Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi olarak, sektörümüzün değerli temsilcilerinin katılımı ile bir çalışma planı oluşturmak üzere, 31.08.2023 tarihinde bir video konferans toplantı yapılmıştır. Toplantıda; **“Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyetleri”** oluşturulması, çalışma programı ve yöntemi görüşülüp kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede; her yıl olduğu gibi Ülkemizin en büyük zeytin üreticisi 16 ilimizde olmak üzere, buldukları coğrafi bölgeler dikkate alınarak Kuzey Ege, Orta Ege, Güney Ege ve Akdeniz-Güneydoğu Bölgelerinde çalışma yapmak üzere 4 farklı Heyet oluşturulmuştur. Heyet Çalışmalarının; (18-24) Eylül 2023 tarihleri arasında 1-) Kuzey Ege-Marmara, 2-) Güney Ege, 3-) Manisa-İzmir eksenindeki Orta Ege ile 4-) Akdeniz ve Güney Doğu Anadolu bölgeleri olmak üzere dört farklı bölgede tespit çalışmalarının eş zamanlı gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür. **“Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti ve Çalışma Programı”** çerçevesinde çalışmalar belirlenen tarihlerde ve Eylül ayı içerisinde tamamlanmış ve yapılan tetkikler sonucu aşağıdaki **2023/2024 Üretim Sezonu Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti Raporu** hazırlanmıştır.

2023/2024 ÜRETİM SEZONU SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL RESMİ TESPİT HEYETİ RAPORU

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyetleri, yaklaşan üretim sezonuna en kısa sürede en sağlıklı sonuçları vermek üzere, (18–24) Eylül 2023 tarihleri arasında çalışmalarını yürütmüş ve aşağıdaki tespitlerde bulunmuştur.

Dört ana bölgede görev yapan Heyetlerimiz, ülkemizin en büyük 15 il, 72 ilçe, köy ve beldelerinde toplam üretimin %94'ünü oluşturan mevcut zeytinliklerinde teknik incelemeler yapmış, Zeytin Yetiştiricileri, Zeytin Üretici ve/veya Kooperatif Birlikleri, Zeytin ve Zeytin Yağ İşletmeleri, Prina Sanayicileri, Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlükleri, Zeytin ve Zeytinyağı Kooperatifleri, Ziraat Odaları, Ticaret Odaları vb. gibi kurum temsilcileriyle ve kişilerle birebir görüşmeler gerçekleştirmişlerdir.

Buna göre; Türkiye toplam ağaç varlığının yaklaşık %95'ini teşkil eden İzmir, Balıkesir, Çanakkale, Bursa, Manisa, Aydın, Muğla, Adana, Antalya, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Antalya illeri ile bu illerin ilçe ve köylerinde yer alan ve yörenin çoğunluğuna örnek teşkil edebilecek zeytinliklerinden, tesadüfi olarak seçilen zeytin ağaçlarında; ağaç başına toplam zeytin miktarı, bu miktar içinde sofralık zeytin ve yağlık zeytin miktarı ile danedeki yağ randımanı ve kalitesi konusunda ayrı ayrı tespitlerde bulunarak ağaç ve/veya zeytinlik bazından tüme varım yöntemi ile toplam ağaçların verim bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgular; yörede yaşayan ve zeytin ve zeytinyağı konusunda deneyimli olduğu kabul edilen üretici, tüccar, sanayici, kooperatif yetkilisi, Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlüklerinin teknik elemanları, ziraat odaları, üretici birlik veya dernekleri, odalar, borsalar gibi kuruluşların uzman temsilcilerinin çapraz sorgulamalarına dayalı bulguları ile karşılaştırılmak suretiyle heyetin, üzerinde oy birliği ile mutabık kaldığı rekolte tespit rakamları olarak raporumuzda yer almıştır. Çalışma programına dahil edilemeyen yörelere ait veriler ile zeytin ağacı varlığımız, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, İl ve İlçe Tarım Müdürlüklerinin resmi beyanlarından

yararlanmak suretiyle raporumuza ilave edilmiştir. İncelemelerimiz sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

İZLENİM, SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLER:

Son yıllarda iklim değişikliğinin etkileri dünyada ve ülkemizde kendisini çok daha güçlü hissettirmeye başlamıştır. Zamansız, ani ve çok şiddetli yağışların yol açtığı sel felaketleri, ani sıcaklık değişimlerinin yarattığı şiddetli fırtınalar günlük hayatımızda da endişelenmemize yol açmaktadır. En gelişmiş iklim modelleri uygulanarak küresel ortalama yüzey sıcaklıklarında 1990-2100 yılları arasında yaklaşık 3°C'lik artış olacağı öngörülmektedir. İklim koşullarındaki bu değişimin, tarım ve bitki örtüsü, temiz su kaynakları, deniz seviyesi, insan sağlığı ve biyoçeşitlilik üzerinde etkileri şimdiden görülmeye başlamıştır. Tüm bunların yanında, iklim değişikliği sosyal ve ekonomik sorunlara neden olarak tarım üzerinde baskı oluşturabilmektedir. İklim değişikliği nedeniyle toprak ve su rejimleri değişime uğramakta, tarımsal üretim azalmakta ve gıda güvenliği tehlikeye girmektedir. Nitekim iklim değişikliğinin sebep olduğu kuraklık, fırtına, sel vb gibi ekstrem iklim olaylarının sık ve şiddetli bir şekilde yaşanıyor olması ile bunların zeytin tarımı üretimi üzerindeki olumsuz yönde etkileri de yoğun olarak hissedilmeye başlamıştır. Bu etki sadece üretimin miktarında değil, aynı zamanda elde edilen yağın kalitesinde ve kompozisyonunda da değişimlerin oluşmasına neden olmaktadır.

Zeytincilik faaliyetlerinin yeteri kadar yapılamaması ve küresel iklim değişikliğinin sektöre olumsuz etkilerinin sonucu olarak; yeni dikim alanları için iklim değişikliği dikkate alınarak bu tür tehditlere karşı daha dayanıklı olabilecek rakım, konum ve toprak yapısındaki alanların belirlenmesi, Havza bazlı destek modelinde AB'de daha az kayırılmış alanlar denen ve ülkemizde geleneksel meyilli alanlardaki zeytinlikler için ilave desteklerin verilmesi önemle talep edilmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı 2022 yılı **Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ**'de zeytin üreticisine, ÇKS kayıtlarında belirtilen alan dikkate alınarak 63TL/da mazot ve 21 TL/da gübre ödemesi desteği olmak üzere

toplam 84 TL/da, 80 krş/kg Zeytinyağı 15 krş/kg Dane zeytin fark ödemesi desteği, Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyon Desteği 100 TL/da, Bireysel üreticiler için 40 TL/Kg Grup Üreticiler için 20 TL/da Organik Tarım Uygulamaları Desteği, Bireysel üreticiler için 40 TL/Kg Grup Üreticiler için 20 TL/da İyi Tarım Uygulamaları Desteği belirlenmiştir. Bu desteklemeler görüldüğü gibi çeşitli kalemlerde verilmekte ancak küçük aile işletmeciliğinin yoğun olması, dosya hazırlama, bürokratik zorluklar vb. gibi nedenlerle yeterince başvurunun olmamasına dolayısıyla toplam verilebilecek desteklerin çok az bir kısmından üreticinin faydalanmasına yol açılmaktadır. Zeytin danesine de destekleme yapılmasına rağmen başvuru sayısı az olmakta ve dolayısıyla etkisi çok düşük kalmaktadır. Üreticilere yapılan bu desteklemelerin başvuru zorlukları ve genel kanaat olarak üreticiler tarafından görüldüğü gibi yetersizliği sektörün büyümesi, gelişmesi ve sürdürülebilirliği bakımından yeterli ivme kazandırmamakta ve büyük zararlar söz konusu olmaktadır.

Avrupa Birliği'nde olduğu gibi piyasayı düzenleyici fiyat ve destek modellerinin ve yaklaşık/eşit miktarların uygulanması, Zeytincilik sektöründe ürün ve üretim maliyetinin düşürülmesinde mutlak gerekli görülen ve zeytincilikte kullanılan girdilerden başta gübre, akaryakıt ve enerjinin ucuzlatılması gerekmektedir.

Sektörün tüm bileşenlerinin ortak talepleri de dikkate alınarak, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi olarak öncelikli önerimiz, 1998 yılında ilk defa 40 cent olarak verilmeye başlayan zeytinyağı priminin (zeytinyağı fark ödemesi) günümüzdeki karşılığı olan 80 krş/kg yani yaklaşık 3 Cent/Avro kadar düştüğü dikkate alınarak zeytinyağına verilen fark ödemesi ya da primin en az 10 TL/kg, dane zeytine ise 1,5-2 TL/kg olarak günümüz koşullarına göre güncellenmesidir. Diğer taraftan Avrupa Birliği Zeytinci Ülkelerinde uygulanmakta olan benzeri mevcut ve ilave önlemlerle mevcut ağaçlarımızın korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Bitkisel yağ açığımızı kapatmak için elimizde çok önemli bir değer olan ve yüz yıllar boyu süren verimli yaşamı ile insanlığa ve ülkemize hizmet edecek zeytin ağacı sayımızı arttırılması için daha fazla sayıda fidan veya ağaç dikilmesine yönelik çeşitli teşvik ve özendirici yöntemlerin uygulanması da öncelikli hedeflerimiz arasında olmaktadır.

Zeytin hastalık ve zararlıları ile mücadelede yeni yaklaşım ve yöntemlerin geliştirilmesi, geniş spektrumlu ilaç tüketiminin minimize edilmesi, düzenli ve yüksek verimli, ihracata uygun zeytin çeşitlerinin tercih edilmesi önerilmektedir.

Çeşit seçiminde bölgesel adaptasyon önemli olup, coğrafi yöre ile özdeşleşmiş çeşitlerin kendi bölgelerine dikiminin teşvik edilmesi, bölgesel bir “Envanter Projesi” hazırlanarak kayıt dışı ağaçların tespit edilerek, dikime uygun zeytin alanlarının ağaçlandırılması önerilmektedir. Bölgelerde bulunan “deliceler” aşılmalı ve 300-400 metre rakımlı, bozuk orman arazilerinde “zeytinlik” tesisine izin verilmelidir. Firesiz ve hızlı zeytin toplama için mekanik hasadın özendirilmesi ve plastik kasa, örtü malzemesi ağlar vb gibi yardımcı malzemelerin temini ve üretimini kolaylaştıracak önlemlerin alınması, zeytin hasat makineleri küçük ve orta büyüklükteki üreticilerin alımını kolaylaştırmak üzere desteklenmesi gerekmektedir. Ayrıca, gövde ve anadal sarsıcı gibi büyük makinaların da teşvik kapsamına alınması önerilmektedir. Son yıllarda küresel fidan üretici firmalar Arbequine vb. gibi çeşitleri üretici ülkelere ihraç etmek için büyük çaba sarfetmekte ülkemizde de sözde bazı tarım uzmanı meslektaşlar bu çeşitlerin olumlu reklamını yapmakta ve adaptasyon çalışmaları vs. yapılmaksızın bu fidanlar bölgelerde dikilmeye devam etmektedir. Ülkemiz zeytin ağacının anavatanı ve gen merkezidir. Mevcut çeşitlerimiz dünyanın en değerli çeşitleri olup klon seleksiyonlarıyla daha verimli ve kaliteli meyve üretebilir hale gelebilecek kapasiteye sahiptirler. Daha da önemlisi bu bölgelerde yüzlerce yıldır adapte olmuş özellikle küresel iklim değişikliğinden en az zarar görmüş, xycella fastidiosa gibi hastalıklar ise diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde görülmemiştir. İthal çeşitlerin ülkemize girmesi küresel sermayenin kazancını arttıracığı gibi beraberinde birçok hastalık, zararlı ve adaptasyon sorununu ve dahası çeşitlerimizin piçleşmesine yol açarak kültürel mirasımıza da onulmaz zararlar verecektir. Kesinlikle engel olunmalıdır. Girişi behemehal yasaklanmalıdır.

Sektörle ilgili istatistiki veriler güncel olmadığından rekolte tahmin çalışmaları uzmanların sadece tecrübeleri ve gözlemlerine dayanarak yapılmaktadır. Başta ağaç sayısı olmak üzere, sektördeki verilerin güncelleştirilmesi gerekmektedir. Uzaktan algılama sistemleri kullanılarak, bir coğrafi bilgi sistemi ve güvenilir veri tabanı oluşturulmalıdır. Bunun için oluşturulacak projeye AB, Bakanlığımız ve Sektör Temsilcilerince destek sağlanması uygun olacaktır.

Zeytinyağına ilişkin elde edilen verilerin değerlendirilmesi, bölgesel potansiyelin takibi, destekleme politikalarının ve pazarlama stratejilerinin sağlıklı veriler ile oluşturulması amacıyla üretilen zeytinyağı miktarının, kalitesinin bilinmesi şarttır. Eldeki tek veri olan rekolte raporunun yanında, Zeytin sıkım ünitelerine sayaç takılarak üretilen zeytinyağı miktarının net olarak ortaya konması gerekmektedir. Bu sayede kayıtdışı üretim ve satışın da tahmin edilmesi mümkün olabilecektir. Aynı zamanda serbest yağ asitliği ve kalite sınıfı da beyan esaslı olarak kayıt altına alınmalıdır. Üretici/üreticiden adı altında satılan genellikle markasız veya sahte markalı pet ambalajlarda veya beyaz tenekelerdeki bu zeytinyağlarının kontrol edilmesi, kayıt altına alınmasına yönelik yeni düzenlemelerin getirilmesi, küçük üreticilerin butik üretimlerinin teşvik edilmesi firma kurma ve markalaşma çalışmalarının teşvik edilmesi, sağlıklı ve standart ürünleri pazarlayabilmeleri için Gıda Kodeksinde bu üreticiler için faaliyetlerini kolaylaştırıcı düzenlemelerin geliştirilmesi gerekmektedir

Zeytincilik üzerine yapılan Ar-Ge çalışmalarının daha yüksek bütçeler ile desteklenmesi ve sektörün modern tekniklere ulaşımının sağlanması önerilmektedir.

Zeytinin toplanmasından zeytinyağı elde edilmesine, işlenmesinden depolanması ve ambalajlanmasına kadar olan süreçte kalite kayıpları sıkça gerçekleşmektedir. Bu kayıpların önüne geçebilmek için üretici ve sanayicilere kalite kayıpları konusunda bilgilendirme amaçlı eğitimler verilmeli, hasat sezonunda kontroller yapılmalı, kaliteli yağlar prim sisteminde ayrıca değerlendirilmelidir. Ayrıca zeytinyağı ticareti yapan, bölgelerinde üreticilerden zeytinyağı toplayarak toptan ya da

parekende ticareti ile uğraşan kişilerin yetkilendirilmesi için eğitilerek sertifika almaları sağlanmalıdır. Lisanslı Depoculuğun teşvik edilmesi, modern laboratuvarlarda kalite kontrollerinin doğru bir şekilde yapılarak sağlıklı depolama sistemlerinin kurulması teşvik edilmelidir.

Kalite değerleri yükseltilmeli, paketleme tesislerinin kurulması ve zeytinyağı üretiminin ihracata yönelik olması için günün koşullarına uygun, uluslararası rekabet yapılabilecek şekilde destekleme modeline geçilmelidir, “Kaliteli Türk Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı” konsepti ile devlet tarafından hedef pazarlarda etkili tanıtım faaliyetleri başlatılmalıdır.

Zeytinyağı sektörümüzün yan ürünü olan prina ve karasu, çevreyi kirletici olarak algılanmakta bu durum sanayicilerimizin özellikle atık su deşarj sorununa yönelik çözüm sağlanamadığı için sektörde ciddi sıkıntılara neden olmaktadır. Bu kapsamda Merkezi Madrid’de bulunan Uluslararası Zeytin Konseyinin (IOC) Fonds Commun pour les Produits de Base (CFC) ile birlikte gerçekleştirdiği “Recycling of Vegetable Water and Olive Pomace on Agricultural Land” konulu CFC/IOOC/04 no’lu proje raporu dikkate alınmalıdır. Bu durumda hem sentetik gübre kullanımı azaltılabilir, hem bilinçsiz gübre kullanımı önlenmiş olur ve hem de sektörümüzde sürekli olarak çevre kirliliğine neden oldukları gerekçesi ile ceza ödemek zorunda bırakılan sanayicimizin ürünleriyle katma değer yaratmasına imkan sağlanmış olacaktır.

Sektörümüzün diğer bir önemli sorunu ise, Afrin’den ihraç kaydı ile getirilen ve serbest bölgelerde işlendikten sonra ihraç edilmesi gereken zeytinyağının; iç piyasaya arz edilmesi, ticarete haksız rekabet yaratılması ve bu sürecin yüksek üretim maliyetleri altında ezilen üretici fiyatları üzerine baskı yaratması sorunudur.

Sektörümüzün yıllardır devam eden en önemli sorunu taklit, tağşiş ve kayıt dışılık sorunudur. Özellikle son yıllarda taklit ve tağşişle mücadelede Bakanlığımız denetmenlerince çok sıkı denetim yapılmasına rağmen bu olay yeterince önlenilememektedir. Bunun temel nedeninin; cezaların ve kayıt dışı (markasız ya da sahte markalı) üretilere yönelik denetimlerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Taklit ve tağşiş, haksız rekabetin artması ile kayıt dışılığın önlenememesi hem kalite artışını ve hem de sektörün büyümesinin önündeki en önemli engel olmaktadır. Meclis'te bekleyen yasanın bir önce kanunlaşması, cezaların caydırıcı olması konusunda sektörün beklentileri olduğu gözlenmiştir.

Sürdürülebilir tarım, sürdürülebilir ticaret kısacası sürdürülebilir sektör için değer zinciri içinde tüm halkaların eşit olarak yer alması ve haksız rekabetin önlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda hem üretici maliyetlerini düşürücü tedbirlerin alınması, hem ihracatçımızın uluslararası pazarda rekabet edebilmesi ve hem de tüketicimizin makul fiyatlardan ürünü tüketebilmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan bütüncül bir yaklaşımla tüm sorunlar ele alınmalı, analiz edilmeli ve çözüm yolları uygulanmalıdır.

2023-2024 ÜRETİM SEZONU
SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ ULUSAL RESMİ
TESPİT HEYETİ
TASLAK ÇALIŞMA PROGRAMI

1.BÖLGE: KUZEY EGE VE MARMARA

Rekolte tespit çalışması: (18-22) Eylül 2023

Katılanlar:

1. Dr. Mustafa TAN- UZZK
2. Selim KANTARCI- UZZK
3. Mehmet CAVLI – UZZK
4. Emrah AKSARI- S.S. Marmara Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
5. Barış ÖZTÜRMEK - Bunge Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
6. Uğur GÜLOĞLU – İzmir Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
7. Süleyman Dönmez – Bandırma Ziraat Odası

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-18.09.2023	İzmir, Bergama, Dikili, Ayvalık (Pazartesi Konaklama)
-19.09. 2023	Ayvalık, Gömeç, Burhaniye, Havran, Edremit (Salı Konaklama)
-20.09. 2023	Edremit, Altınoluk, Küçükkuyu, Ayvacık (Çarşamba Konaklama)
-21.09. 2023	Bayramiç, Ezine, Çanakkale (Perşembe Konaklama)
-22.09. 2023	Edincik, Erdek, Mudanya, İznik, Orhangazi, Gemlik (Cuma Dönüş)

2. BÖLGE: İZMİR VE ÇEVRESİ (ORTA EGE)

Rekolte tespit çalışması: (18-23) Eylül 2023

Katılanlar:

1. Sait KAYA - Akhisar Ziraat Odası
2. Nejat ÖZDURAN – UZZK
3. Emran KİŞİ– İzmir Ticaret Borsası
4. Perihan Ezgi ÇELİK – İzmir Ticaret Borsası
5. Ali İsmet UÇAR – UZZK
6. Neslihan UZUN - İzmir Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
7. Dr. Nurcan ULUÇAY KAYAR - İzmir Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
8. Umut TOK- İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
9. Şefika ÜZÜMCÜ- İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
10. Fatma ER - İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-18.09.2023	İzmir, Manisa, Saruhanlı, Akhisar (Pazartesi Dönüş)
-19.09.2023	Akhisar, Kırkağaç, Soma (Salı Dönüş)
-20.09.2023	Gölmarmara, Salihli, Ahmetli, Turgutlu, Kemalpaşa (Çarşamba Dönüş)
-21.09.2023	Torbalı, Tire, Ödemiş, Bayındır, Selçuk (Perşembe Dönüş)
-22.09.2023	Merkez, Menderes, Seferihisar (Cuma Dönüş)
-23.09.2023	Mordoğan, Karaburun, Urla (Cumartesi Dönüş)

3.BÖLGE: GÜNEY EGE

Rekolte tespit çalışması: (18-24) Eylül 2023

Katılanlar:

1. Mert MURAT- S.S. Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
2. Dr. Özgür DURSUN - İzmir Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
3. Emine CEYLAN – Aydın Ticaret Borsası
4. Kamil GÜL – Muğla Ticaret Borsası
5. Utku Saygılı – Aydın Efeler Ziraat Odası

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-18.09.2023	Germencik, İncirlioiva, Koçarlı, Köşk (Pazartesi Konaklama)
-19.09.2023	Efeler, Karpuzlu, Çine (Salı Konaklama)
-20.09.2023	Sultanhisar, Nazilli, Bozdoğan, Buharkent, Yenipazar, Karacasu, Kuyucak (Çarşamba Konaklama)
-21.09.2023	Menteşe, Ula, Yatağan, Bodrum (Perşembe Konaklama)
-22.09.2023	Milas (Cuma Konaklama)
-23.09.2023	Fethiye, Seydikemer, Dalaman, Köyceğiz, Ortaca, (Cumartesi Konaklama)
-24.09.2023	Kuşadası, Söke, Didim (Dönüş)

4.BÖLGE: AKDENİZ VE GÜNEYDOĞU

Rekolte tespit çalışması: (18-23) Eylül 2023

Katılanlar:

1. Mehmet ULAŞ – İzmir Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
2. Zafer TAN – Antalya Ticaret Borsası
3. Siddik Durmaz – Nizip Ziraat Odası

Çalışma Programı:

<u>Tarih</u>	<u>Gidilecek Yerler</u>
-18.09.2023	Adana- Osmaniye, Kahramanmaraş (Pazartesi Konaklama)
-19.09.2023	Hatay- Altınözü, Kırıkhan, Hassa, Antakya, Hacıpaşa Yayladağ, Samandağ (Salı Konaklama)
-20.09.2023	Musabeyli, Kilis, Elbeyli, Oguzeli, Uluyatır, Gaziantep (Çarşamba Konaklama)
-21.09.2023	Nizip, Adana, Yumurtalık, Karaisalı, Tarsus, Mersin (Perşembe Konaklama)
-22.09.2023	Mersin, Silifke, Mut (Cuma Konaklama)
-23.09.2023	Gazipaşa, Alanya, Manavgat, Antalya (Cumartesi Dönüş)

1-) 2023-2024 ÜRETİM SEZONU KUZEY EGE – MARMARA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU:

Çalışmalarımızda heyetimiz İzmir'in kuzey ilçeleri ile Balıkesir, Çanakkale ve Bursa illerinin ilçe, köy ve beldelerinde bulunan zeytinliklerde teknik incelemeler yapmış, Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, üreticiler, zeytin ve zeytinyağı işletmeleriyle görüşmeler gerçekleştirmiştir. Çalışma kapsamında yapılan görüşmelerde geçen yıl bölge genelinde yapılan rekolte tahmini seviyesinde bir üretimin gerçekleştiği belirtilmiştir. Rekolte heyetlerinin çalışma programında yer alan ilçelerde üretim miktarları ile üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı; heyet üyelerinin arazi gözlemi, sektör ve Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir. Heyetimizin arazi programında yer almayan ilçelerdeki ürün tahminleri, arazi programındaki illerdeki üretim ortalamaları dikkate alınarak tabloya yansıtılmıştır. Heyet çalışmalarını 18-22 Eylül 2023 tarihlerinde gerçekleştirmiştir. Bu tarihten sonra gerçekleşebilecek olan iklim değişikliklerine ve olası uygulamalara bağlı farklılıklar gözlemlenebilir.

a-) İZMİR

2022–2023 Sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tahmin heyeti olarak İzmir İli Bergama, Dikili, Aliğa İlçeleri ve köylerinde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Zeytincilikte önemli bir yere sahip olan bu ilde üreticiler, kooperatifler, sanayiciler ile Tarım ve Orman İlçe Müdürlüklerinde ilgili teknik personellerle görüşülmüştür.

Bergama

Bergama Tarış Kooperatif yetkilileri ile Bergama İlçe Merkezi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ile görüşülmüştür. İlçe Müdürlüğü tarafından hastalık ve zararlılar ile ilgili gerekli uyarıların yapıldığı bildirilmiş, ancak bu yıl meyve bağlama oranının düşük olmasından dolayı üreticiler tarafından gerekli mücadelenin yapılmadığı bilgisi verilmiştir. Bu sene çalışmanın yapıldığı dönemde sulanmanın

yapılmadığı arazilerde kuraklığın etkisi gözlemlenmiştir. Bu sebeple sofralık ve yağlık zeytin rekoltesinin Bergama bölgesinde düşük olacağı tahmin edilmektedir.

Dikili

Dikili İlçe Tarım Müdürlüğü ile görüşüldü. Sahil kısımlarında Ayvalık varyetesinde ağaçlarda doluluk Gemlik çeşidine oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Geçen yıla göre rekolte miktarının daha iyi olduğu alanlardaki verimin bu yıl daha düşük olduğu, hastalık ve zararlı ile ilgili şikayet olmadığı, ancak kuraklıkla ilgili sorun yaşandığı bildirilmiştir.

Aliğa

Üreticiler ve Tarım Satış Kooperatifleriyle görüşülmüştür. Genel rekoltenin geçmiş yıla oranla çok düşük olduğu, hastalık ve zararlılarla ilgili şikayet olmadığı, ancak kuraklıkla ilgili sorun yaşandığı bildirilmiştir.

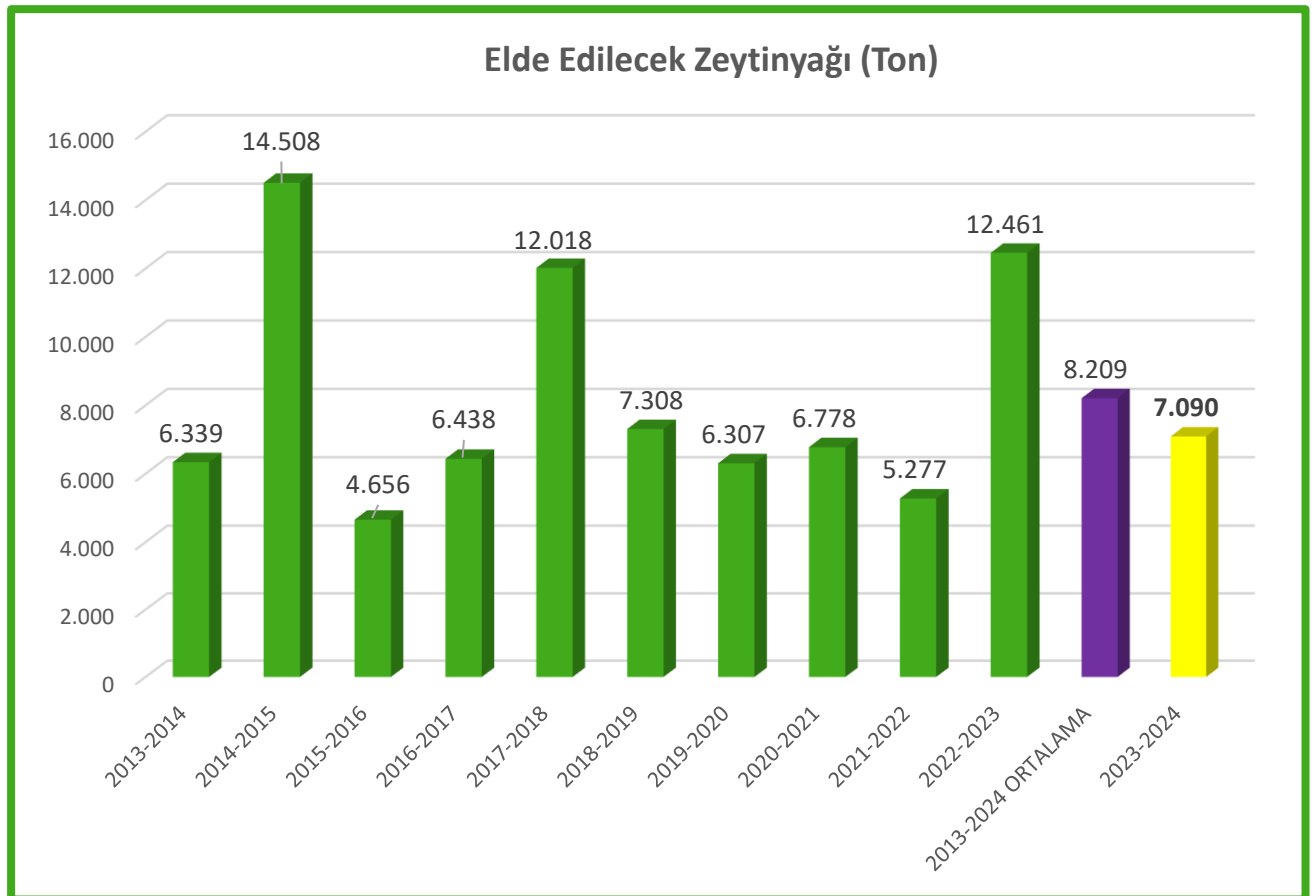
b-) ÇANAKKALE

Çanakkale ilinde Merkez, Ayvacık, Ezine, Bayramiç ve Eceabat ilçelerine bağlı köy ve beldelerde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır.

Bu sezon Çanakkale ilinde zeytin yetiştiriciliği yapılan bölgelerde zeytinlerin veriminin geçen yıla oranla düşük olduğu, meyvelerin sağlam ve orta irilikte olduğu, bölge genelinde yağış olursa ve hasat düzgün yapılırsa sofralık miktarın yüksek olacağı tahmin edilmektedir. Özellikle Ayvacık ve Küçükkuyu ilçelerinde verimin geçen yıla oranla çok düşük olduğu, Ezine İlçesinde verimin geçen yıla oranla %30 – 35 düzeyinde olduğu, il genelindeki diğer zeytinlik bölgelerinde verimin geçen yıla oranla %50 olduğu görülmüştür. İl genelinde herhangi bir hastalık ve zararlı görülmemiş olup, kuraklıktan dolayı yağış beklentisi bulunmaktadır.

ÇANAKKALE REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	4.848.060	530.096	7,9	38.234	6.984	31.250	6.339	5,0
2014-2015	4.871.026	544.275	17	82.555	10.015	72.541	14.508	5,0
2015-2016	4.871.506	545.305	5,1	24.953	1.674	23.280	4.656	5,0
2016-2017	4.934.456	496.360	10	50.331	3.583	46.748	6.438	6,8
2017-2018	4.940.456	510.440	13,6	66.975	7.212	59.763	12.018	5,0
2018-2019	4.932.871	525.413	9,0	44.288	7.750	36.538	7.308	5,0
2019-2020	5.014.305	512.902	7,3	36.811	5.274	31.536	6.307	5,0
2020-2021	5.049.356	508.976	8,5	42.811	6.123	36.689	6.778	5,4
2021-2022	5.050.132	503.266	6,9	34.635	6.308	28.327	5.277	5,4
2022-2023	5.085.598	477.714	15,6	79.512	12.772	66.741	12.461	5,4
2023-2024	5.134.622	448.116	8,8	45.322	9.874	35.448	7.090	5,0

Tablo 1: Çanakkale ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 1: Çanakkale ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Çanakkale ili genelinde meyve veren **5.134.622** adet, meyve vermeyen **448.116** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **8,8** kg zeytin hesabıyla toplam **45.322** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **9.874** ton'un sofralığa, **35.448** ton'un yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5** randıman ile **7.090** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür. 2022/2023 üretim sezonuna göre toplam zeytinyağı miktarına göre **%43,1** azalış olacağı tahmin edilmektedir.

c-) BALIKESİR

2023–2024 Sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tahmin heyeti olarak Balıkesir İli Ayvalık, Gömeç, Burhaniye, Havran, Edremit, Erdek, Bandırma İlçeleri ve köylerinde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Zeytincilikte önemli bir yere sahip olan bu ilde üreticiler, kooperatifler, sanayiciler ile Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri'nde ilgili teknik personellerle yapılan görüşmeler sonucunda 2023/2024 zeytin ve zeytinyağı sezonu ile ilgili bilgiler edinilmiştir.

Ayvalık

Üretici ve Sanayici ile görüşüldü. Ayvalık bölgesinde ova arazilerdeki zeytinliklerde orta düzeyde, yüksek kesimlerdeki zeytinliklerde ise düşük düzeyde meyve tutumunun olduğu gözlemlendi. Ayvalık genelinde verimin geçen yıla göre benzer olduğu belirlendi. Hastalık ve zararlı ile ilgili şikayet olmadığı, ancak yazın kurak geçmesinden dolayı sulama yapılmayan arazilerde yağışa ihtiyaç olduğu gözlemlenmiştir.

Gömeç

Gömeç ilçesinde ağaç veriminin Ayvalık ilçesine ve geçen yıla oranla daha düşük olduğu, Gömeç bölgesinde ova arazilerde Gemlik çeşidinde iyi verim olduğu, yüksek kesimlerde ise Ayvalık çeşidinin düşük düzeyde meyve tutumu yaptığı gözlemlenmiştir. Ürecilerle yapılan görüşmede, bölgede hastalık ve zararlı olarak fidan tırtılı görüldüğü bilgisi edinilmiştir.

Burhaniye, Edremit, Havran

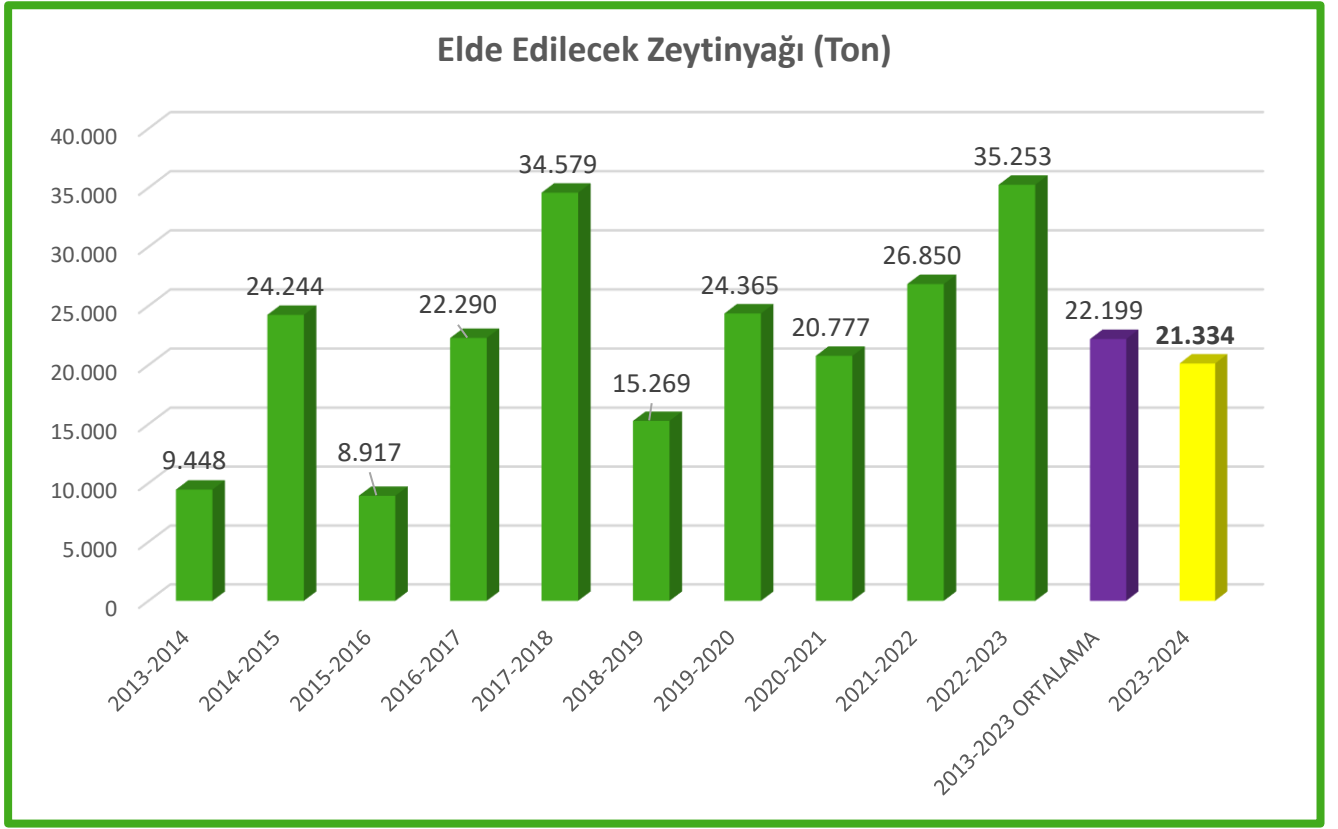
Burhaniye, Edremit ve Havran Bölgelerinde yok yılının yaşandığı, verimin geçen yıla oranla daha düşük olduğu, Burhaniye Pelitköy bölgesinde dal kanseri Havran bölgesinde de zeytin sineği, zeytin güvesi ve fidan tırtılı zararlısının görüldüğü bilgisi alınmıştır. Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri, geçtiğimiz yıl bölge genelinde rekoltenin yüksek olması ve hasat döneminin şubat ayına kadar devam etmesinden dolayı, ağaçların yeteri kadar dinlenemediğini ve bu durumun önümüzdeki rekolteyi olumsuz etkilediğini bildirmişlerdir.

Erdek, Bandırma

Erdek ve Bandırma Bölgeleri genel olarak değerlendirildiğinde geçen yıla nazaran ürünün miktar olarak daha az olduğu görülmüştür. İlçe Müdürlüklerinin 3-4 kez zeytin sineğine karşı ilaçlama uyarısı yaptığı bildirilmiştir. Erdek ve Bandırma ilçeleri genel olarak değerlendirildiğinde artan girdi maliyetlerinden dolayı bakımın az yapıldığı ve zeytin sineği zararlısının Ağustos ayı içerisinde görülmeye başlandığı bilgisi edinilmiştir. Erdek ilçesinde görüşme yapılan üreticilerden, Eylül ayı içerisinde bazı kesimlerinde dolu zararı olduğu bilgisi alınmıştır.

BALIKESİR REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	10.826.051	543.244	6,7	72.704	26.407	46.296	9.448	5,0
2014-2015	10.772.039	529.660	14	149.768	28.549	121.219	24.244	5,0
2015-2016	10.829.549	569.462	5,5	59.774	15.160	44.583	8.917	5,0
2016-2017	10.888.511	510.065	17	187.282	28.689	158.593	22.290	7,0
2017-2018	11.024.813	497.990	22,3	245.392	40.688	204.704	34.579	5,9
2018-2019	11.038.624	473.990	10,0	109.902	26.455	83.447	15.269	5,5
2019-2020	11.085.551	503.547	14,7	163.131	41.307	121.824	24.365	5,0
2020-2021	11.156.055	571.645	11,7	130.575	14.958	115.617	20.777	5,6
2021-2022	11.320.434	555.862	15,7	177.833	42.993	134.840	26.850	5,0
2022-2023	11.402.687	551.043	21,29	242.719	56.612	186.106	35.253	5,3
2023-2024	11.692.133	685.689	11,8	138.216	30.570	107.645	21.334	5,0

Tablo 2: Balıkesir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 2: Balıkesir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Balıkesir ili genelinde meyve veren **11.692.133** adet, meyve vermeyen **685.689** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **11,8** kg zeytin hesabıyla toplam **138.216** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **30.570** ton'un sofralık, **107.645** ton'un yağlık ayrılacağı, ortalama **1/5** randıman ile **21.334** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür. 2022/2023 üretim sezonuna göre toplam zeytinyağı miktarına göre **%39,5** azalış olacağı tahmin edilmektedir.

d-)BURSA

Bursa ilinde, Mudanya, Gemlik, Orhangazi ve İznik ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarım Satış Kooperatifleri, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır.

Mudanya, Gemlik

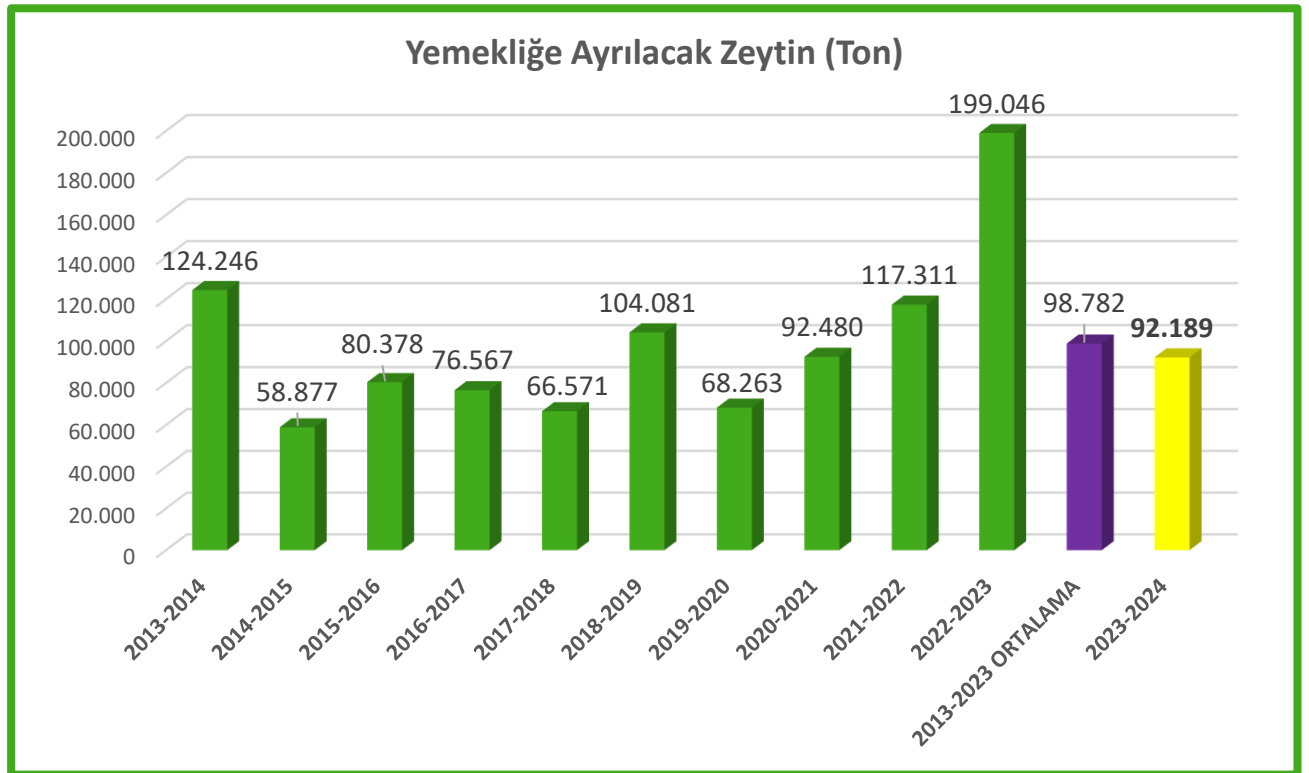
Mudanya ve Gemlik bölgelerinde bir önceki hasat döneminde verimin yüksek olması sebebiyle periyosiditenin etkisi görülmüş olup, zeytin rekoltesinin düşük olacağı gözlemlenmiştir. 2023 – 2024 dönemi için Gemlik ve Mudanya bölgelerinde meyve bağlama oranının düşük olmasından dolayı da üreticiler artan maliyetlerden tasarruf etmek için zirai mücadele konusunda yeteri kadar çalışmada bulunmamışlardır. Özellikle Gemlik ilçesinin sahil kesimlerinde zeytin sineği zararlısı görülmüş olup, İlçe Müdürlüğüne iki sefer uyarı verilmiştir. Gemlik bölgesinde Mayıs-Haziran döneminde yoğun bir düzeyde pamuklu bit zararlısı görülmüş, yasaklanan bir çok mücadele ilacından dolayı pamuklu bit mücadelesi yeteri düzeyde yapılamamış ve bölge rekoltesini olumsuz olarak etkilemiştir. Bölge genelinde ilkbahar ve yaz dönemindeki yağışların düşük olmasından dolayı da meyve gelişiminin istenen düzeyde olmadığı görülmüştür.

Orhangazi, İznik

İznik ve Orhangazi bölgelerinde bir önceki sezon verimin yüksek olmasından dolayı, 2023-2024 sezonu veriminde düşüş olduğu gözlemlenmiştir. İznik ilçesinin bir önceki sezonda ürün olmayan veya ortalama ürün olan bölgelerinde bu yıl rekoltenin iyi olduğu, geçen sezon yüksek rekolte olan bölgelerde ise bu yıl ürünün nispeten daha az olduğu görülmüştür. İznik ilçesinde çalışmanın yapıldığı dönem itibari ile herhangi bir hastalık ve zararlının görülmediği bilgisi alınmıştır. Orhangazi bölgesinde Ocak Ayının ılıman Şubat Ayının daha soğuk geçmesinden dolayı ilaçlama döneminde aksama olmuş ve özellikle halkalı leke mücadelesi zamanında yapılamamıştır. Orhangazi Tarım ve Orman İlçe Müdürlüğü pamuklu bit için ilkbahar döneminde üç kez, zeytin güvesi için de iki kez , Ağustos – Eylül döneminde de zeytin sineği için iki kez ilaçlama uyarısını üreticilere bildirmiştir.

BURSA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	9.573.748	769.559	15,5	147.995	124.246	23.748	4.750	5,0
2014-2015	9.580.596	775.939	6	61.279	58.877	2.402	480	5,0
2015-2016	9.534.284	733.927	9,4	89.309	80.378	8.931	1.786	5,0
2016-2017	9.495.221	729.085	9	100.244	76.567	23.677	2.228	6,7
2017-2018	11.146.095	687.312	7,8	86.827	66.571	20.256	3.341	6,1
2018-2019	11.437.422	418.660	13,0	148.686	104.081	44.606	8.921	5,0
2019-2020	11.389.281	229.185	7,5	85.053	68.263	16.790	3.358	5,0
2020-2021	11.835.963	220.232	10,3	121.461	92.480	28.981	5.796	5,0
2021-2022	11.792.955	189.360	12,4	146.521	117.311	29.209	5.830	5,0
2022-2023	11.844.598	178.642	21,2	250.598	199.046	51.552	10.300	5,0
2023-2024	11.821.918	157.962	9,9	116.787	92.189	24.599	4.902	5,0

Tablo 3: Bursa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 3: Bursa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık sofralık zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Bursa ili genelinde meyve veren **11.821.918** adet, meyve vermeyen **157.962** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **9,9** kg zeytin hesabıyla toplam **116.787** ton zeytin tanesi elde edileceği, bunun **92.189** ton'un sofralığa, **24.599** ton'un yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5,0** randıman ile **4.902** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür.2022-2023 üretim sezonu toplam sofralık zeytin miktarına göre **%53,7** azalış olacağı tahmin edilmiştir.

2-) 2023-2024 ÜRETİM SEZONU ORTA EGE- MANİSA, İZMİR KÜÇÜK MENDERES HAVZASI, İZMİR YARIMADA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU:

Heyet çalışmalarına 18.09.2023 tarihinde başlamış ve sırasıyla Manisa-Merkez, Saruhanlı, Akhisar, Kırkağaç, Soma, Gölarmara, Salihli, Ahmetli, Turgutlu, Kemalpaşa, İzmir, Torbalı, Tire, Ödemiş, Bayındır, Menderes, Seferihisar, Urla, Karaburun, Selçuk İl, ilçe ve zeytin yörelerinde incelemeler ve tespitlerde bulunmuş, 23.09.2023 tarihinde çalışmalarını tamamlamıştır.

a-) MANİSA

Manisa genelinde geçen yıla oranla verimde büyük oranda düşüş söz konusudur. Bölgede özellikle en çok ağaç varlığı bulunan Akhisar ilçesinde yaşanan olağanüstü verim kaybı bu durumda etkili olmuştur. Rakım olarak yüksek bölgelerde ürün görülmesine rağmen, ova bölgelerinde mevsimlerin beklendiği gibi gitmemesi, bir önceki yıl verimin çok yüksek olması, çiçeklenme döneminde diğer yıllara oranla daha fazla zeytin güvesi zararı ve çiçeklenme döneminde yaşanan yağışlar nedeni ile üründe önemli derecede düşüş olduğu belirtilmekte ve gözlemlenmektedir. Geçen yıldan devreden zeytinyağı ve sofralık zeytin stokunun üreticilerde çok bulunmadığı ifade edilmiştir.

İlkbahar döneminin yağışlı geçmesi zeytin halkalı leke hastalığının artmasına sebep olmuştur. Çiçeklenme döneminde zeytin güvesi yoğun olarak görülmüştür. Manisa ili genelinde bu yıl özellikle meyve kalitesini etkileyen zeytin sineği zararlısının henüz yaygın olarak görülmediği belirtilmektedir.

Üreticilerin hasat makinelerine destek konusunda Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan beklentileri olduğu belirtilmektedir. Zeytin ve zeytinyağı primlerinde üretici artış beklemektedir. Zeytin üreticilerinin, zeytin alımında kullanılan zeytin eleklerinin standart olmamasından dolayı sıkıntı yaşamakta oldukları ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması hususunda talepleri vardır. İl genelinde zeytin tarımına yönelik ilginin devam ettiği, yeni bahçe tesislerinin olduğu görülmektedir. Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri ve Ziraat Odalarının verdiği uyarıların dikkate alınarak kültürel işlemler ve zirai mücadelelerin yapıldığı görülmüştür.

Ahmetli: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden alınan bilgiler kapsamında bölgede çiçeklenme dönemindeki yağışların ve zeytin güvesi zararının etkili olduğu, yapılan zirai mücadelenin zararlıyı tam anlamıyla önlemediği öğrenilmiştir. Geçen yıla göre en az %60 verim kaybı olduğu dile getirilmiştir. Üreticilerle yapılan görüşmelerde ve arazi kontrollerinde ilçede verimin geçen seneye göre az olduğu belirlenmiştir.

Akhisar: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Akhisar Ziraat Odası ve üreticilerle yapılan görüşmelerde, hastalık ve zararlılar konusunda gerekli uyarıların yapıldığı, üreticilerin de uyarılar doğrultusunda tedbirler aldığı belirtilmiştir. Fakat geçen yıl çok yüksek verimin elde edildiği bölgede bu sene tam tersi bir durumun olduğu görülmüştür. İlçe Tarım Müdürlüğü zeytin masası ekibi tarafından saha gözlemlerinde, bu sene Zeytin güvesinin çiçek tomurcuklarında önemli bir zarara sebep olduğu, yağışlı geçen çiçeklenme döneminde çiçek somaklarında ve çiçek saplarında fumajin oluşumunun gerçekleştiği dile getirilmiştir. 31 Mart 2023 tarihinde yaşanan don olayı özellikle ova bölgesinde bulunan zeytin ağaçlarını büyük ölçüde olumsuz etkilerken , yüksek kesimlerde verimin daha iyi olduğu söylenebilir. Bu bölgede yer alan 5 mahallede 4 Eylül 2023 tarihinde yaşanan dolu afeti ciddi zarara sebep olmuştur.

Gölmarmara: İlçede zeytin varlığının yoğun olduğu mahallerde verimin geçen yıllara oranla düşük olduğu belirtildi. Ziraat Odası ve İlçe Tarım Müdürlüğü teknik elemanları tarafından çiçeklenme dönemi yaşanan yağışların ve zeytin güvesi zararının verimi olumsuz etkilediği dile getirildi. Zeytin sineği mücadelesinin yapıldığı dile getirildi. Elde edilecek zeytinin büyük oranda yağlık olarak değerlendirileceği söylendi.

Kırkağaç: Yüksek kesimlerde verim varken ova bölgesinde zeytin olmadığı görüldü. Verim olmamasından kaynaklı zeytin bahçelerinde bakım yapılmadığı gözlemlendi. Mart ayı sonunda yaşanan soğukların olumsuz etkilediği söylendi. Edremit çeşidi zeytinlerde bu yıl verimin iyi olduğu, gemlik çeşidinde ise düşük olduğu belirtildi. İlçede zeytinciliğe ilginin devam ettiği dile getirildi.

Salihli: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ve üreticilerle yapılan görüşmelerde, geçen kış döneminin ılık geçmesi ve yeterli soğuklama ihtiyacının karşılanmamasından kaynaklı zeytin ağaçlarının az çiçeklendiği, taban arazilerde mart ayı içerisinde soğuk zararı olduğu dile getirilmiştir. Zeytin sineğine karşı 3, zeytin güvesine karşı 2 defa ilaçlanama ilanı verildiği söylenmiştir. İlçenin Poyrazdamları Mahallesi ve civarında zeytin veriminin iyi olduğu, bölgeye zeytin tüccarlarının ilgi gösterdiği görülmüştür. Elde edilecek zeytinin çoğunlukla sofralık olarak değerlendirileceği görülmüştür.

Saruhanlı: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nce zeytin alanlarının %30'unda damlama sulama yapıldığı, yeni dikilen çeşitlerin genelde "Gemlik" çeşidi olduğu belirtildi. Arazi gezilerinde ve üreticilerle yapılan görüşmelerde zeytin veriminin geçen seneye göre daha düşük olduğu görüldü. Yüksek bölgelerde zeytin veriminin ovaya göre daha iyi olduğu fakat kuraklık nedeniyle sulama yapılmayan bahçelerde tanelerde buruşmalar olduğu gözlemlendi.

Soma: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede "Soma Zeytinyağı" üzerine coğrafi işaret alındığı bildirildi. Yeni zeytinyağı fabrikalarının tesis edildiği söylendi. Genel olarak verimin az olduğu gözlemlendi. İlçede Edremit çeşidi zeytinlerde verimin daha iyi olduğu, diğer çeşitlerde az olduğu görüldü. Hastalık ve zararlı konusunda sıkıntı gözlemlenmemiştir. Zeytinlerin çoğunlukla yağlık olarak değerlendirileceği belirtilmiştir.

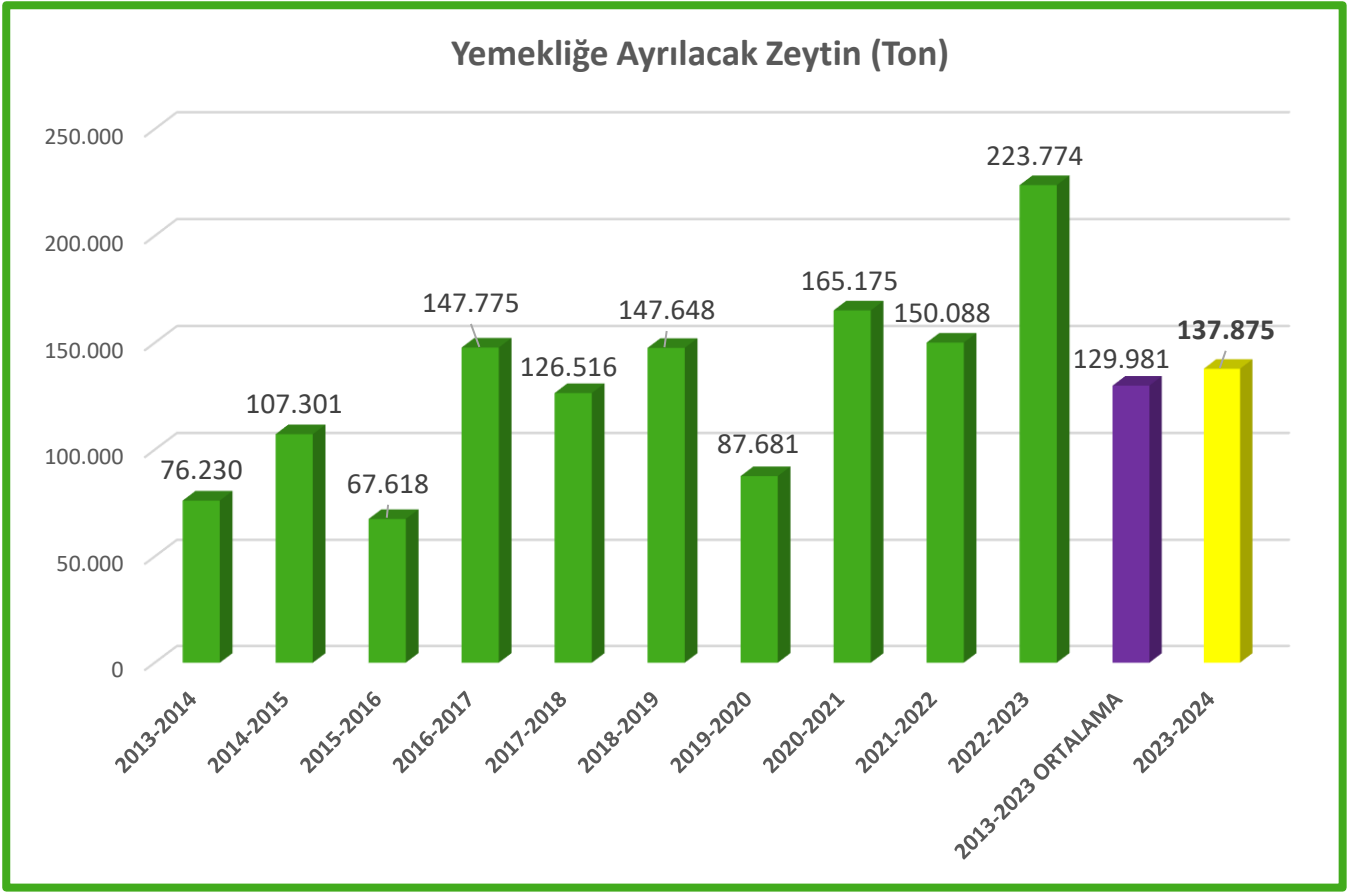
Şehzadeler (Manisa-Merkez): İl Müdürlüğünce, ağırlıklı çeşidin Gemlik olduğu ve bunu Domat ve Uslu'nun takip ettiği belirtildi. Geçen yıla göre verimin oldukça düşük olduğu belirtilmiştir.

Turgutlu: İlçede verim düşüklüğünün sebebi çiçeklenme dönemindeki yağışlar olarak belirtilmiştir. Bölgenin ova kısmında gemlik çeşidi yeni bahçelerin olduğu, yüksek kesimlerinde ise memecik ve tekir çeşidi zeytinlerin olduğu gözlemlenmiştir. Gemlik çeşidi bahçelerde sulama yapılırken, yüksek kesimdeki bahçelerde sulama yapılmamaktadır ve bu bahçeler yağlık olarak değerlendirilmektedir.

Manisa ili genelinde meyve veren **24.298.123**, meyve vermeyen **6.209.955** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **10,3** kg zeytin hesabıyla toplam **251.115** ton zeytin danesi elde edileceği, bunun **137.875** ton'unun yemekliğe, **113.240** ton'unun yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5,0** randıman ile **22.648** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür. 2022/2023 üretim sezonu toplam sofralık zeytin miktarına göre **%38,4** azalış olacağı tahmin edilmiştir.

MANİSA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	16.897.067	3.563.390	7,5	126.327	76.230	50.096	9.101	6,0
2014-2015	17.363.626	3.803.210	10	181.882	107.301	74.581	14.571	5,1
2015-2016	18.395.421	3.399.339	5,5	101.887	67.618	34.269	7.118	4,8
2016-2017	18.820.588	3.448.535	15	289.837	147.775	142.062	15.596	7,5
2017-2018	19.546.500	3.124.404	13,0	254.878	126.516	128.362	20.869	6,2
2018-2019	18.674.379	3.152.198	16,6	310.067	147.648	162.419	28.525	5,7
2019-2020	19.140.329	3.325.436	7,08	135.458	87.681	47.776	7.963	6,0
2020-2021	21.194.661	3.989.444	15,8	335.121	165.175	169.946	29.815	5,7
2021-2022	21.783.434	4.212.646	12,4	269.309	150.088	119.221	21.289	5,6
2022-2023	22.876.682	4.669.682	27,0	617.038	223.774	393.263	78.647	5,0
2023-2024	24.298.123	6.209.955	10,3	251.115	137.875	113.240	22.648	5,0

Tablo 4: Manisa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 4: Manisa ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık sofralık zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

b) İZMİR:

2023 yılında il genelinde zeytin ağaçlarında geçen yıla göre verimin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bir önceki yıl var yılı olan bölgelerde verimin çok yüksek olması, çiçeklenme döneminde yaşanan yağışlar ve yüksek sıcaklık ile özellikle Temmuz ayında görülen dolu yağışının bazı lokasyonlarda tutan meyvelerde dökülmeye sebep olmasından kaynaklı verimde önemli derecede düşüklüklere neden olduğu belirtilmektedir. Yine bazı bölgelerde çiçeklenme döneminde diğer yıllara oranla daha fazla zeytin güvesi zararı da gözlenmiştir. Halen devam eden yüksek sıcaklık ve kuraklığın bölgede verim ve kaliteyi etkileyebileceği düşünülmektedir.

Geçen yıldan devreden zeytinyağı ve sofralık zeytin stoğunun üreticilerde çok bulunmadığı ifade edilmiştir.

Torbali: Üreticilerle ve zeytinyağı sanayicileri ile yapılan görüşmelerde, verimin geçen seneye göre daha düşük olacağı belirtilmiştir. Özellikle dağ köylerinde çiçeklenme dönemine denk gelen yağışlardan kaynaklı olarak %25'ten fazla verim kaybı olabileceği ve yine bazı bölgeleri etkileyen dolu yağışının zararı söz konusudur. Sofralık zeytinlerde durumun biraz daha iyi olduğu belirtilmiştir. Hastalık ve zararlılar açısından herhangi bir problem oluşmamıştır.

Bayındır: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ile yapılan görüşmede zeytin veriminin geçen yıla göre % 60 oranında daha az olduğu belirtilmiştir. Temmuz ayında yaşanan dolu yağışından etkilenen bölgelerdendir. Sofralık zeytinlerde verimin daha iyi olduğu ancak yağlık zeytinlerde çok iyi olmadığı belirtilmiştir.

Ödemiş: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünde yapılan görüşmede çiçeklenme dönemi olan yağışların meyve tutumunun gerçekleşmemesine ve Temmuz ayındaki dolu yağışının bazı lokasyonlarda olan meyvelerinde dökülmesine sebep olduğu bildirilmiştir. Kısmen zeytin güvesi zararı gözlenmiş ancak ilaçlama için ilana çıkılmamıştır. Zeytin sineği ile de takip yapılmış olup yakında ilana çıkılacağı bildirilmiştir. Ayrıca arazi üzerinde yapılan gözlemlerde zeytin tanelerinde kuraklığa ve fazla meyve tutumuna bağlı buruşmalar olduğu tespit edilmiştir.

Tire: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ve köy muhtarlar ile yapılan görüşmede de yine çiçeklenme dönemi gerçekleşen sık yağışlar ve yüksek sıcaklıklar rekoltede geçen yıla göre % 40'a varan kayıplara neden olduğu bildirilmiştir. Verim düşüklüğü nedeniyle hastalık ve zararlı açısından İlçe Tarım ve Orman yetkilileri ilana çıkmadıklarını belirtmişlerdir.

Kemalpaşa: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ve üreticilerle yapılan görüşmelerde verimin geçen seneye göre % 70-75 oranında düşük olacağı belirtilmiştir.

Menderes: Üretici ve zeytinyağı işletmecileriyle yapılan görüşmelerde, geçen seneye göre verimde %35-40 oranında azalış olduğu, yeni dikilen zeytinlerin Gemlik çeşidi olmasından dolayı sofralık zeytin üretim oranının artmakta olduğu belirtildi. Arazide

yapılan incelemelerde henüz yağmurların başlamamasından dolayı tanelerde buruşmalar gözlemlenmiştir.

Seferihisar: İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünde yapılan görüşmede bu yılın bölgelerinde var yılı olduğu ve verimin kısmen iyi olduğu belirtildi. Yine çiçeklenme dönemi olan yağışların meyve tutumlarında düşüklüğe neden olmasının yanı sıra Temmuz ayında sıcaklıkların yüksek olması da tutan meyvelerde dökümlere neden olmuştur. Ayrıca hastalık ve zararlı olmadığı ifade edildi. Arazide yapılan gözlemlerde yine kuraklığın etkisi olacağı gözlenmiştir.

Selçuk: Ziraat odası yetkilisi ve üreticilerle yapılan görüşmelerde, geneli yağlık olarak değerlendirilen zeytinliklerde geçen yıla göre verimin %50-60 oranında kayıp olduğunun belirtilmiştir.

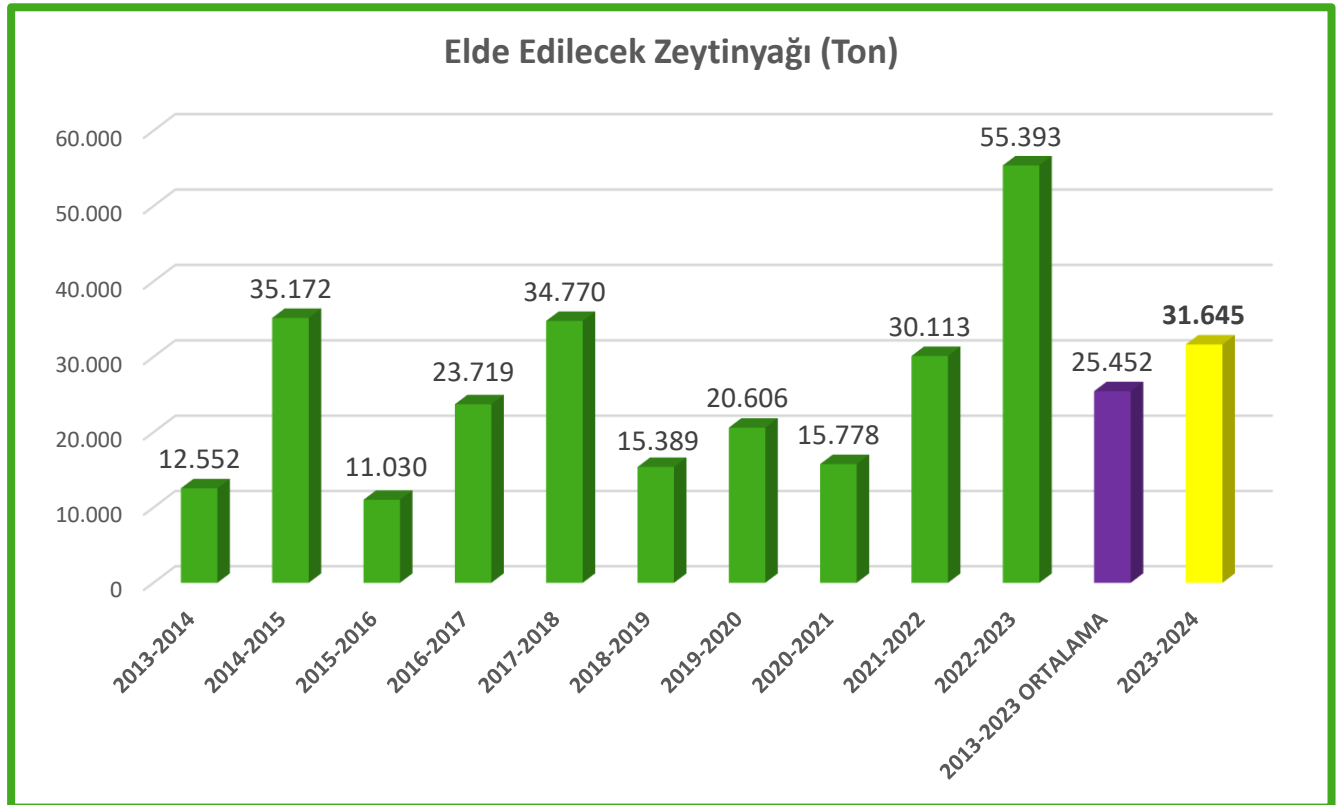
Karaburun: Yapılan arazi gözlemlerinde ağaçlar üzerinde az da olsa meyveler görülmekle beraber tanelerin çok küçük ve buruşuk olduğu tespit edilmiştir. Yine çiftçilerle yapılan görüşmelerde çiçeklenme dönemi gerçekleşen yağışların meyve tutumunu olumsuz etkilediği ve yöre için rekoltenin çok düşük olduğu bildirilmiştir.

Urla: Bu bölgede yapılan gözlemlerde Karaburun'a benzerlik göstermekte ve aynı şekilde çiçeklenme dönemi yağışların verimi olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerde Rekoltenin önceki yıllara göre daha düşük olduğu belirtildi.

İzmir ili genelinde meyve veren **18.260.465** adet, meyve vermeyen **4.869.841** adet zeytin ağacı olduğu; ağaç başına ortalama **10,2** kg zeytin hesabıyla toplam **185.841** ton zeytin danesi elde edileceği, bunun **27.614** ton' un yemekliğe, **158.227** ton' un yağlığa ayrılacağı, ortalama **1/5,0** randıman ile **31.645** ton zeytinyağı elde edileceği öngörülmüştür. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%42,9** azalış olacağı tahmin edilmiştir. Gidilmeyen ilçeler için İVA verilerinden yararlanılmıştır.

İZMİR REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	15.970.314	3.292.106	4,2	67.694	6.146	61.548	12.552	5,0
2014-2015	16.237.177	2.983.775	12	194.527	24.394	170.133	35.172	4,8
2015-2016	16.104.715	2.798.409	3,3	53.441	6.406	47.035	11.030	4,3
2016-2017	16.124.102	3.271.556	8	179.014	17.664	161.350	23.719	6,6
2017-2018	16.661.123	2.923.030	11,0	183.028	23.169	178.026	34.770	5,1
2018-2019	16.248.942	3.053.569	6,3	102.756	20.340	82.415	15.389	5,4
2019-2020	16.743.314	3.963.059	7,0	117.682	14.654	103.028	20.606	5,0
2020-2021	17.364.343	3.866.973	5,5	94.875	15.827	79.048	15.778	5,0
2021-2022	16.823.256	3.792.130	10,0	168.931	18.366	150.564	30.113	5,0
2022-2023	17.654.433	3.788.484	19,1	337.298	49.697	287.601	55.393	5,2
2023-2024	18.260.465	4.869.841	10,2	185.841	27.614	158.227	31.645	5,0

Tablo 5: İzmir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 5: İzmir ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

3-) 2023-2024 ÜRETİM SEZONU GÜNEY EGE- AYDIN, MUĞLA BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU:

2023–2024 sezonu Güney Ege zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit etmek amacıyla görevlendirilen heyetimiz çalışmalarını 18-25 Eylül 2023 tarihleri arasında, Aydın ve Muğla İllerine bağlı ilçe ve köylerde yürütmüştür.

Saha çalışmalarımızda, zeytin yetiştiricileri, zeytin yetiştiricileri birlikleri, zeytin ve zeytinyağı işletmeleri, prina sanayicisi, zeytin ve zeytinyağı kooperatifleri ile bire-bir görüşmeler ile arazi gözlemleri gerçekleştirilmiştir.

Bölge genelinde çiçeklenme döneminde meydana gelen yağışlardan dolayı dölleme sorunu yaşandığı ayrıca ardından gelen sıcaklardan dolayı dökümlerin gerçekleştiği, bundan dolayı meyve oluşumunun en alt düzeyde kaldığı görülmüştür. Ayrıca bir önceki üretim sezonunda yüksek verimden dolayı bu üretim sezonunda periyodisite kendini net şekilde göstermiştir.

Bölgede ürün hasadında hasat makinasının kullanımının yaygın olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bölgede hasat makinası kullanıcı yevmiyesinin 900-1000 TL arasında olacağı, erkek yevmiyesinin 500-600 TL, kadın işçi yevmiyesinin ise 400-500 TL olacağı bildirilmiştir. Bölge üreticilerinin şikayetlerinin başında girdi maliyetlerinin yüksekliği gelmektedir. Özellikle gübre ve mazot fiyatlarının yüksekliği ileriki dönemlerde sorun oluşturabilecektir.

AYDIN

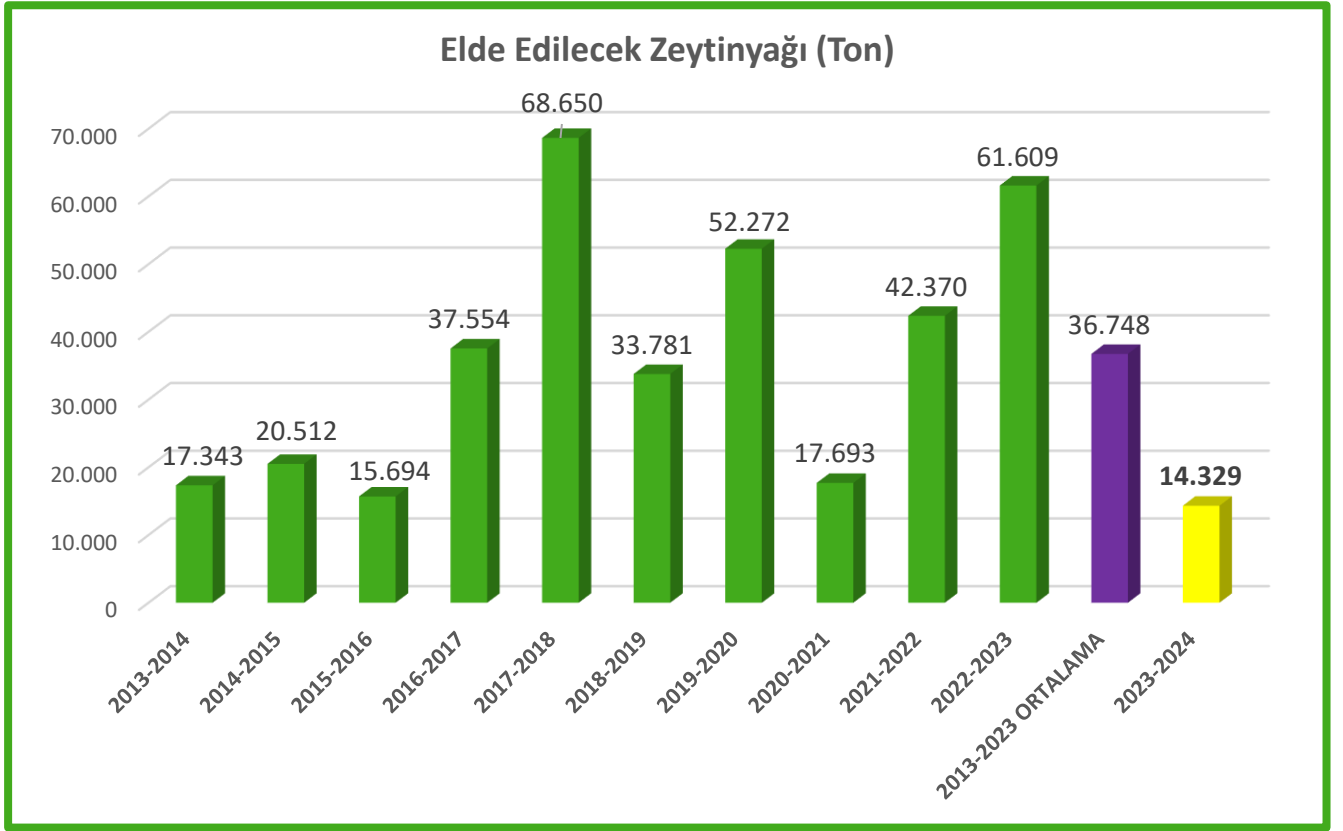
Aydın ili Efeler, Germecik, İncirliova, Koçarlı, Köşk, Karpuzlu, Sultanhisar, Nazilli, Bozdoğan, Karacasu, Kuyucak, Buharkent, Yenipazar, Çine, Söke, Didim, Kuşadası ilçelerine bağlı alanlarda incelemelerde bulunulmuştur. İl genelinde geçen yıl üretim sezonuna göre verimin çok daha düşük gerçekleşeceği tespit edilmiştir. Bölgede çiçeklenme dönemi gerçekleşen yağışlardan dolayı ve önceki yıl oluşan yüksek verim durumu bu seneki verim miktarını etkilemiştir. Bunun yanında sulanmayan zeytinliklerde susuzluktan kaynaklı meyvelerde buruşmalar görülmüştür.

Aydın iline ait 2023-2024 sezonunda toplam zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Aydın il ve ilçeleri için toplam **22.589.319** adet meyve veren, **2.622.262** adet meyve vermeyen zeytin ağacı mevcuttur. Ağaç başına ortalama **4,1** kg. zeytin verimi ile **93.544** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **17.602** tonunun sofralığa, **75.942** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5,3** randıman ile **14.329** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%76,7** azalış olacağı tahmin edilmiştir.

AYDIN REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	22.058.345	5.871.777	5,5	120.421	26.308	94.113	17.343	5,0
2014-2015	22.076.091	2.251.196	7	152.651	48.053	104.598	20.512	5,1
2015-2016	21.941.499	2.408.727	5,3	117.173	39.568	77.605	15.694	4,9
2016-2017	22.201.194	2.324.978	11	283.151	58.239	224.912	37.554	6,0
2017-2018	22.811.443	2.292.496	19,3	440.796	77.676	363.120	68.650	5,3
2018-2019	22.387.754	2.514.812	9,0	200.889	31.985	168.904	33.781	5,0
2019-2020	22.193.288	2.430.472	17,4	334.030	77.049	256.981	52.272	4,9
2020-2021	22.092.794	2.468.514	5,5	120.704	31.622	89.082	16.197	5,5
2021-2022	21.559.929	2.228.534	13,3	287.749	43.693	244.056	42.370	5,8
2022-2023	22.662.164	2.421.767	19,0	429.860	77.906	351.954	61.609	5,7
2023-2024	22.589.319	2.622.262	4,1	93.544	17.602	75.942	14.329	5,3

Tablo 6: Aydın ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 6: Aydın ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

b-) MUĞLA

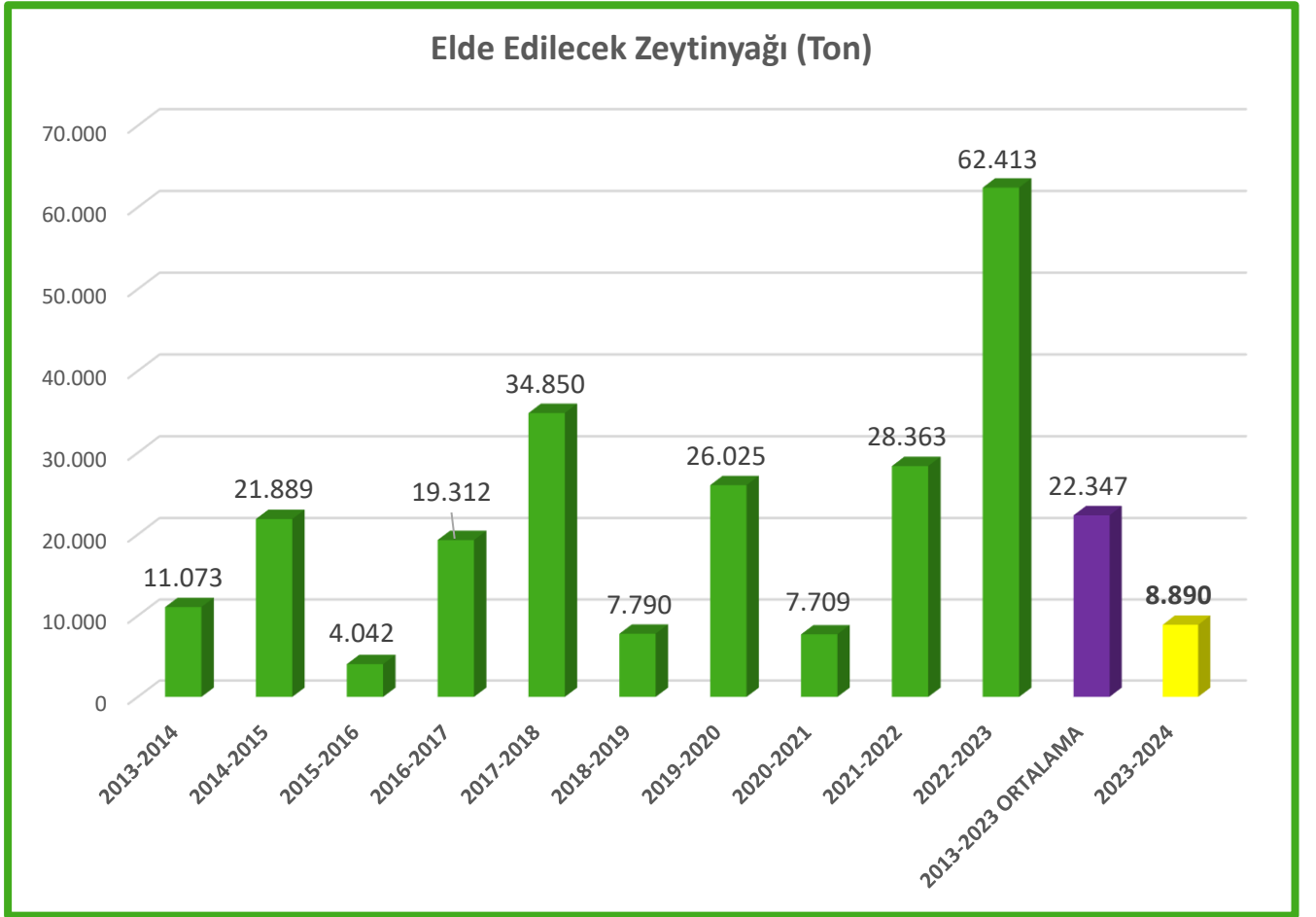
Muğla ili Yatağan, Bodrum, Menteşe, Milas, Fethiye, Seydikemer, Marmaris, Datça, Köyceğiz, Dalaman, Ortaca, Ula, Kavaklıdere ilçelerine bağlı alanlarda incelemelerde bulunulmuştur. Bölgede çiçeklenme dönemi gerçekleşen yağışlardan dolayı ve önceki yıl oluşan yüksek verim durumu bu seneki verim miktarını etkilemiştir. Bunun yanında bazı sulanmayan zeytinliklerde susuzluktan kaynaklı meyvelerde buruşmalar görülmüştür.

Muğla iline ait 2023-2024 sezonunda toplam zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Muğla ili Milas ilçesi için İlçe Tarım ve Oman Müdürlüğü, Tarış, Ziraat Odası ve diğer bileşenler tarafından beyan edilen zeytin ağaç sayısı kullanılmıştır. Buna göre, Muğla ili için toplam **18.042.891** adet meyve veren, **2.557.432** adet meyve vermeyen zeytin ağacı mevcuttur. Ağaç başına ortalama **2,8** kg. zeytin verimi ile **49.827** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **3.600** tonunun sofralığa, **46.227** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.2** randıman ile **8.890** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%85,7** azalış olacağı tahmin edilmiştir.

MUĞLA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg.)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	14.922.828	1.355.315	4,1	60.837	5.474	55.364	11.073	5,0
2014-2015	15.676.800	1.252.336	7	113.306	8.359	104.946	21.889	4,8
2015-2016	15.578.039	1.364.836	1,4	22.110	2.326	19.784	4.042	4,9
2016-2017	16.283.743	1.301.742	7	119.686	11.111	108.575	19.312	5,6
2017-2018	16.372.023	1.175.514	12,6	205.550	14.911	190.640	34.850	5,5
2018-2019	16.221.391	1.219.435	2,6	41.698	2.998	38.700	7.790	5,0
2019-2020	15.753.173	1.167.784	9,8	154.629	18.276	130.725	26.025	5,0
2020-2021	15.986.754	951.639	2,9	47.078	4.679	42.399	7.709	5,5
2021-2022	16.857.257	1.777.688	10,8	182.688	16.646	166.042	28.363	5,9
2022-2023	18.022.737	2.150.599	21,8	392.104	24.438	367.666	62.235	5,9
2023-2024	18.042.891	2.557.432	2,8	49.827	3.600	46.227	8.890	5,2

Tablo 7: Muğla ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 7: Muğla ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Sonuç olarak; Güney Ege bölgelerinde 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur. Zeytin ağaç sayıları için Muğla ili Milas ilçesi hariç İVA verileri kullanılmıştır. Buna göre, toplam **40.632.210** adet meyve veren, **5.179.694** adet meyve vermeyen zeytin ağacı mevcuttur. Ağaç başına ortalama **3,5** kg. zeytin verimi ile **143.371** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **21.202** tonunun sofralığa, **122.169** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.3** randıman ile **23.218** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

4- 2023-2024 ÜRETİM SEZONU DOĞU AKDENİZ – GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTESİ RESMİ TAHMİN HEYETİ RAPORU

2023–2024 sezonu Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi zeytin ve zeytinyağı rekoltesini tespit etmek amacıyla görevlendirilen heyetimiz çalışmalarını 18-23 Eylül 2023 tarihleri arasında, Adana, Hatay, Kilis, Gaziantep, Kahramanmaraş, Osmaniye, Mersin ve Antalya İllerine bağlı ilçe ve köylerde yürütmüştür.

- Saha çalışmalarımızda, zeytin yetiştiricileri, zeytin yetiştiricileri birlikleri, zeytin ve zeytinyağı işletmeleri, prina sanayicisi, zeytin ve zeytinyağı kooperatifleri ile bire-bir görüşmeler ve sektör paydaşları toplantıları gerçekleştirmiştir.
- Rekolte heyetlerinin çalışma programında yer alan ilçelerde 2022-2023 rekolte çalışmasında tahmin edilen rakamların gerçekleşme durumları teyit edilmiş, 2023-2024 sofralık zeytin ve zeytinyağına ayrılan oranların üretim miktarları ile üretimin sofralık ve yağlık olarak dağılımı; heyet üyelerinin arazi gözlemi ve sektör temsilcileri ile görüşmeleri sonucunda tahmin edilmiştir.
- Bölge genelinde toplam 8 il ve bağlı ilçelerinde, zeytin ağacı gelişimi ve verimlilik için ekstrem iklim koşullarının yaşandığı, özellikle çiçeklenme döneminde düşük gece sıcaklıkları ve don olaylarının gerçekleştiği, Temmuz - Ağustos aylarında ise aşırı yüksek sıcaklıkların bitki gelişimini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Düşük ve zayıf sürgün verimi, küçük kalibreli ve buruşuk meyve oluşumu, sürgün kurumması ve hatta bitki kayıplarının olduğu sahalara lokal olarak rastlanılmıştır. Sulama yapılamayan zeytinliklerde kararma ve buruşmalar görülmüştür. Hastalık ve zararlılar açısından **Zeytin sineği, Zeytin halkalı leke, Ağaç sarı kurdu, Antraknoz ve Vertisilyum solgunluğu** hastalığına bağlı zararlanmalara yer yer rastlanılmıştır.
- Üretici bilgilendirme toplantılarında; genel zeytin yetiştiriciliği, zeytin hastalık ve zararlıları ile mücadele, bitki besleme, toprak yönetimi ve budama kurslarının bölgede yürütülmesi talebi tarafımıza iletilmiştir. Şanlıurfa, Birecik, Halfeti,

Viranşehir ve Bozova dan gelen sanayici ve üreticiler, rekolte saha çalışmalarının 2024-2025 sezonunda yürütölmelerini, artan üretim potansiyellerin takip edilmesi talebini iletmişlerdir.

- Zeytin ağaç varlığının iller bazında yeniden revize edilmesi gerekliliği belirtilmiştir.
- Zeytinyağı fabrikalarında 3 fazdan 2 fazlı sisteme geçişlerin büyük oranda tamamlandığı, buna bağlı prina işleme tesislerine olan ihtiyaç talebi tarafımıza iletilmiştir.
- Rekolte tespitine yönelik çalışmaların özellikle prina işleme tesislerine yapılacak gezi ve toplantılarla sonuçların teyit edilmesinin daha doğru sonuçlara götüreceği dile getirilmiştir.
- Sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmelerine yönelik operatör ve kalifiye personel ihtiyacına yönelik meslek edindirme eğitimlerine öncelik verilmesi istenmiştir.
- Sonuç olarak; Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur. Buna göre, toplam **51.435.408** adet meyve veren, **11.224.438** adet meyve vermeyen zeytin ağacı mevcuttur. Ağaç başına ortalama **7,4** kg. zeytin verimi ile **382.750 ton** zeytin tanesi alınacağı, bunun **85.000** tonunun sofralığa, **297.750** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4,9** randıman ile **60.500 ton** zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir.

HATAY

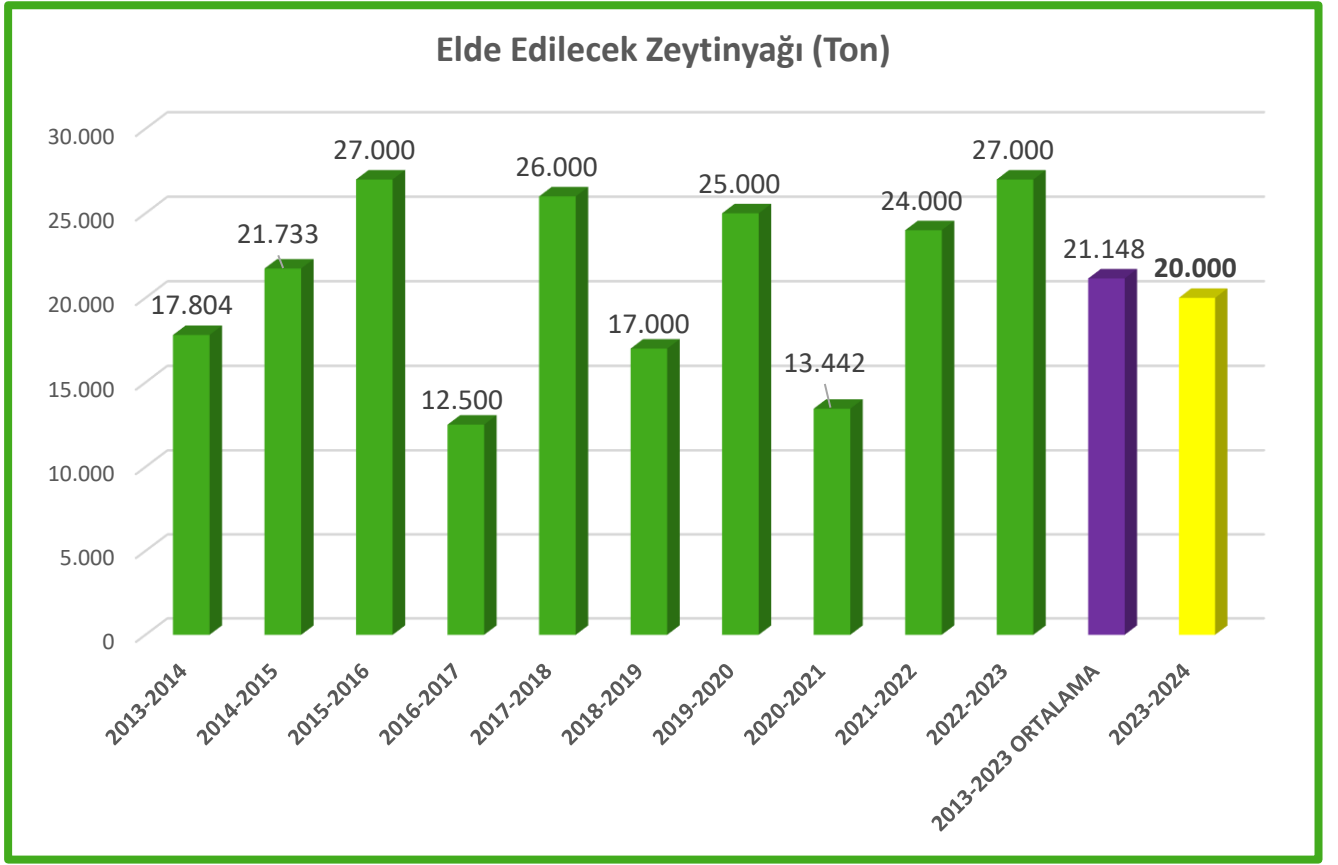
Hatay ilinde Kırıkhan, Reyhanlı, Altınözü, Antakya, Hassa ilçelerine bağlı mahalle ve beldelerde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Hatay genelinde geçen yıl üretim sezonuna göre verimin daha az gerçekleşeceği; özellikle Lokal zeytin çeşitlerinde verimlerin tatmin edici olduğu, Gemlik çeşidi zeytin ağaçlarında ise geçen yıla göre daha az ürün olduğu tespit edilmiştir. İlkbahar döneminde lokal olarak yaşanan don olayı tozlaşmayı dolayısıyla da çiçeklenmeyi olumsuz etkilemiştir. Ağustos ayında, kısa süreli yaşanan yüksek sıcaklık ve kuraklıkta

kaynaklı lokal kararma, buruşmalar ve dökülmelerin olduğu görülmüştür. Bölgede lokal olarak Zeytin sineği vuruklarının olduğu heyetimize iletilmiştir. Hatay iline ait 2023-2024 sezonunda toplam zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Buna göre, toplam **14.195.549** adet meyve veren, **2.736.604** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **8,8** kg. zeytin verimi ile **125.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **30.000** tonunun sofralığa **95.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4,8** randıman ile **20.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%25,9** azalış olduğu tahmin edilmiştir.

HATAY REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	11.888.323	2.651.688	8	95.107	23.892	71.215	17.804	4,0
2014-2015	12.418.660	2.121.351	10	124.187	37.256	86.931	21.733	4,0
2015-2016	12.418.660	2.121.351	13,6	168.750	33.750	135.000	27.000	5,0
2016-2017	9.668.778	3.577.115	7	66.180	9.930	56.250	12.500	4,5
2017-2018	12.098.596	3.189.532	11,8	143.000	7.150	135.850	26.000	5,2
2018-2019	12.492.281	3.294.750	7,3	91.000	5.500	85.500	17.000	5,0
2019-2020	12.492.281	3.294.750	9,8	127.500	15.000	112.500	25.000	4,5
2020-2021	13.442.136	2.999.011	5,0	67.211	6.721	60.490	13.442	4,5
2021-2022	13.732.722	3.059.735	8,7	120.000	12.000	108.000	24.000	4,5
2022-2023	14.130.053	2.673.400	10,3	145.000	10.000	135.000	27.000	5,0
2023-2024	14.195.549	2.736.604	8,8	125.000	30.000	95.000	20.000	4,8

Tablo 8: Hatay ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



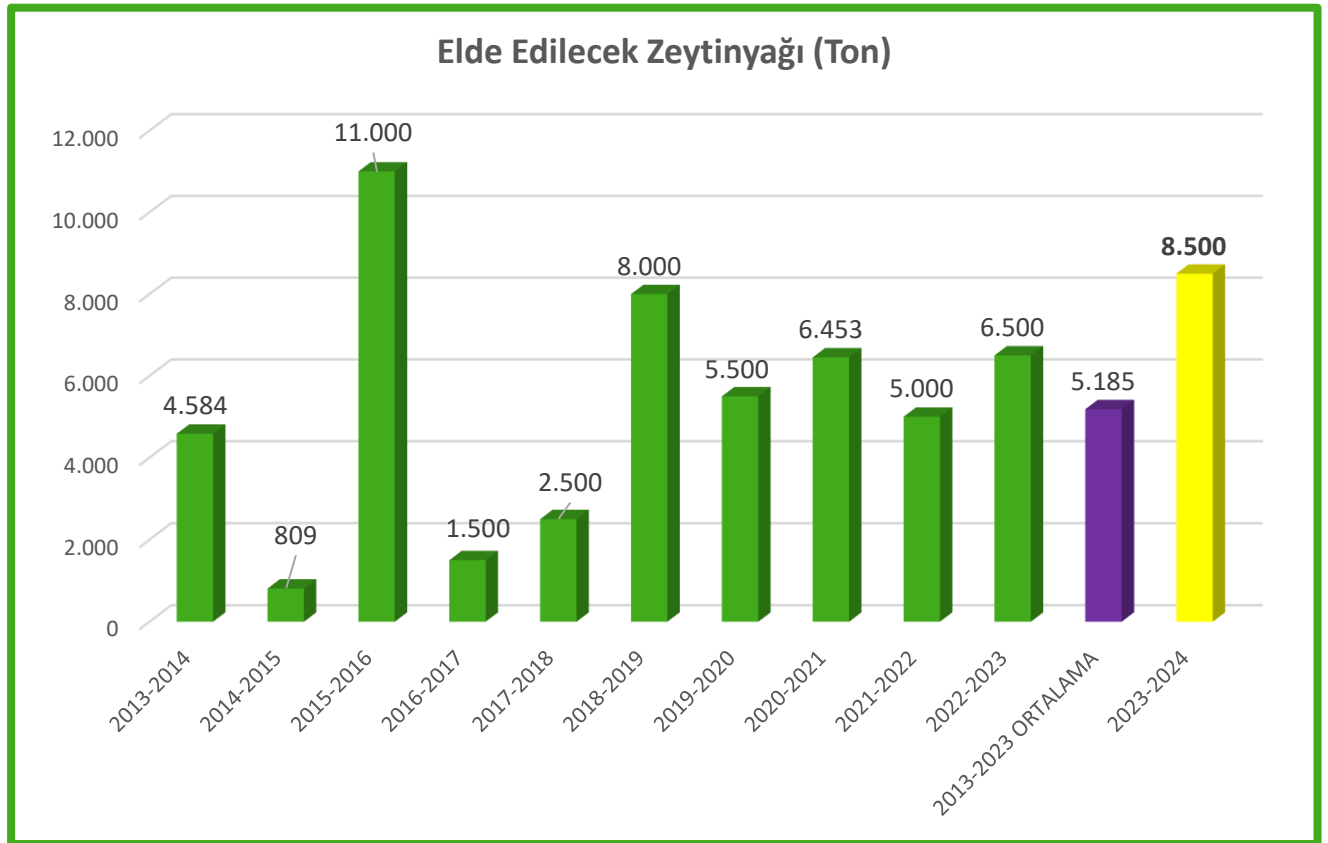
Şekil 8: Hatay ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

KİLİS

Kilis ilinde, Musabeyli, Elbeyli, Polateli ve Merkez ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üretici kooperatifi ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Kuraklık ve yetersiz yağışlardan dolayı zeytin tanelerinde küçük kalibre buruşmalar gözlenmiştir. Kilis iline ait 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

KİLİS REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	2.212.348	493.248	11	24.336	6.000	18.336	4.584	4,0
2014-2015	2.310.997	394.599	2	4.622	1.387	3.235	809	4,0
2015-2016	2.887.595	320.842	18	52.000	2.500	49.500	11.000	4,5
2016-2017	3.757.750	663.130	2	6.300	300,0	6.000	1.500	4,0
2017-2018	3.826.837	752.367	3,4	13.000	500	12.500	2.500	5,0
2018-2019	4.074.390	677.110	12,9	52.500	2.000	50.500	8.000	6,3
2019-2020	4.183.498	667.291	6,2	26.000	1.250	24.750	5.500	4,5
2020-2021	3.019.011	640.051	9,0	27.171	1.359	25.813	6.453	4,0
2021-2022	3.152.482	635.288	7,6	24.000	1.500	22.500	5.000	4,5
2022-2023	3.225.689	623.409	8,4	27.000	1.000	26.000	6.500	4,0
2023-2024	3.286.389	587.674	11,9	39.250	1.000	38.250	8.500	4,5

Tablo 9: Kilis ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 9: Kilis ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Buna göre, toplam **3.286.389** adet meyve veren, **587.674** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **11,9** kg. zeytin verimi ile **39.250** ton zeytin tanesi alınacağı bunun **1.000** tonunun sofralığa, **38.250** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/4,5** randıman ile **8.500** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%30,8** artış olduğu tahmin edilmiştir.

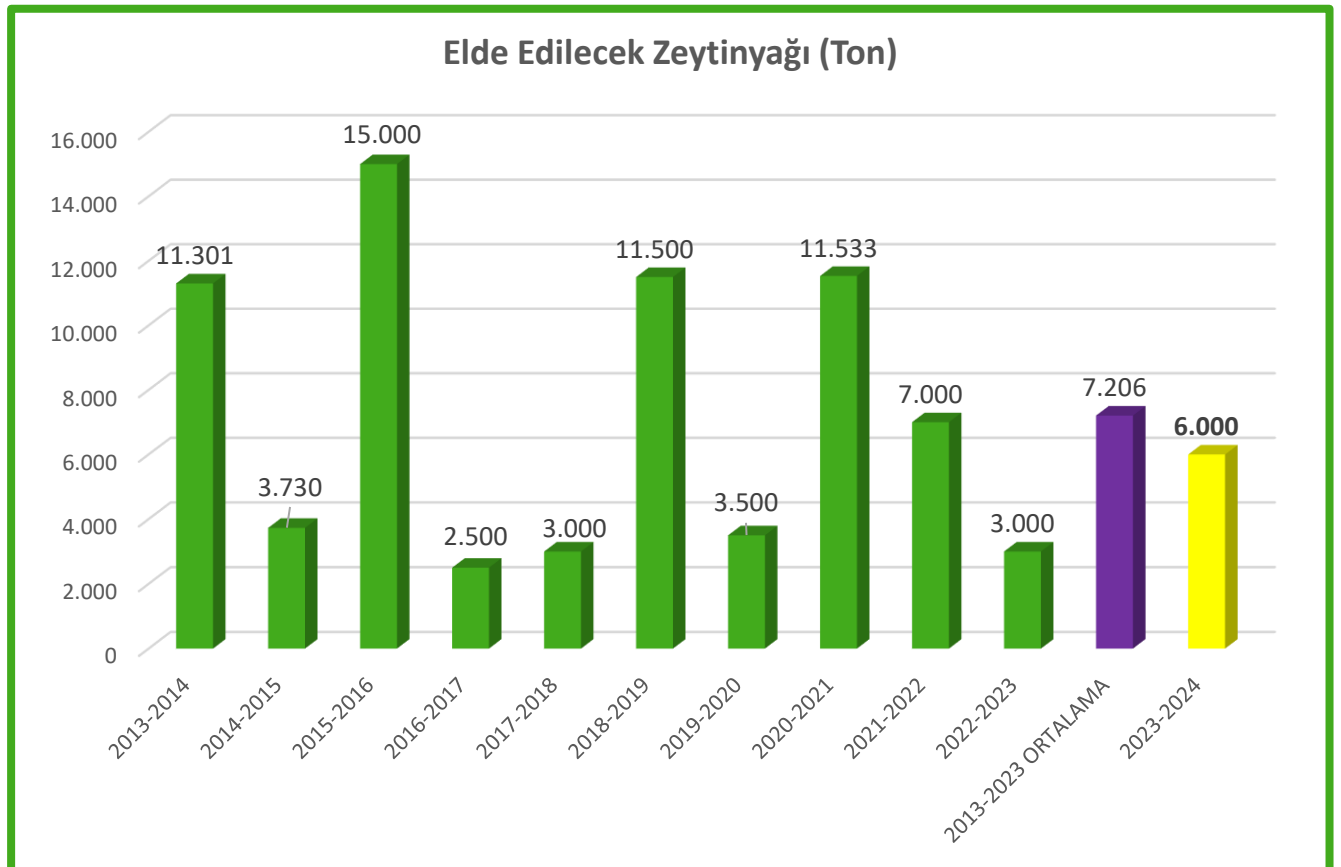
GAZİANTEP

Gaziantep ilinde, Oğuzeli, Nizip, Uluyatır, Şahinbey ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan bölgelerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri, prina sanayicileri ve üreticiler ile yapılan ortak toplantı sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Bölgede bu yıl geçen yıla göre daha yüksek ürün beklentisi olduğu, çiçeklenme döneminde gece düşük sıcaklıklılar lokalinde meyve tutumunu olumsuz etkilemiştir. Yaz aylarında yaşanan sıcaklıkların yapraklarda kurumaya varan etkisinin yanında tanelerde buruşmalar olduğu görülmüştür. Aşırı toprak işlemenin (8-12 /sezon) ağaçlarda su stresini arttırdığı gözlemlenmiş, Nizip'te yapılan üretici toplantısında bu konu tartışılmıştır. Oğuzeli ve Nizip ilçelerinde yer alan bazı Gemlik plantasyonlarında ise Ağaç Sarı Kurdu (*Zeuzera pyrina*) zararının olduğu heyetimize iletilmiştir. Gaziantep iline ait 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

Buna göre, toplam **9.224.929** adet meyve veren, **1.190.981** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **3,1** kg. zeytin verimi ile **28.500** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **1.500** tonunun sofralığa, **27.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/ 4,5** randıman ile **6.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%100** artış olduğu tahmin edilmiştir.

GAZİANTEP REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	5.100.431	1.141.173	12	61.205	16.000	45.205	11.301	4,0
2014-2015	5.328.665	912.939	4	21.315	6.394	14.921	3.730	4,0
2015-2016	7.966.888	454.290	9,7	77.500	10.000	67.500	15.000	4,5
2016-2017	8.891.481	474.320	1	12.500	1.250	11.250	2.500	4,5
2017-2018	8.929.332	445.500	1,8	16.500	1.500	15.000	3.000	5,0
2018-2019	8.929.292	850.229	7,8	70.000	6.500	63.500	11.500	5,5
2019-2020	9.078.966	1.006.613	2,0	18.000	2.250	15.750	3.500	4,5
2020-2021	9.105.294	1.168.649	6,0	54.632	2.732	51.900	11.533	4,5
2021-2022	9.139.349	1.236.837	3,6	33.000	1.500	31.500	7.000	4,5
2022-2023	9.182.307	1.217.413	1,6	14.500	1.000	13.500	3.000	4,5
2023-2024	9.224.929	1.190.981	3,1	28.500	1.500	27.000	6.000	4,5

Tablo 10: Gaziantep ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 10: Gaziantep ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

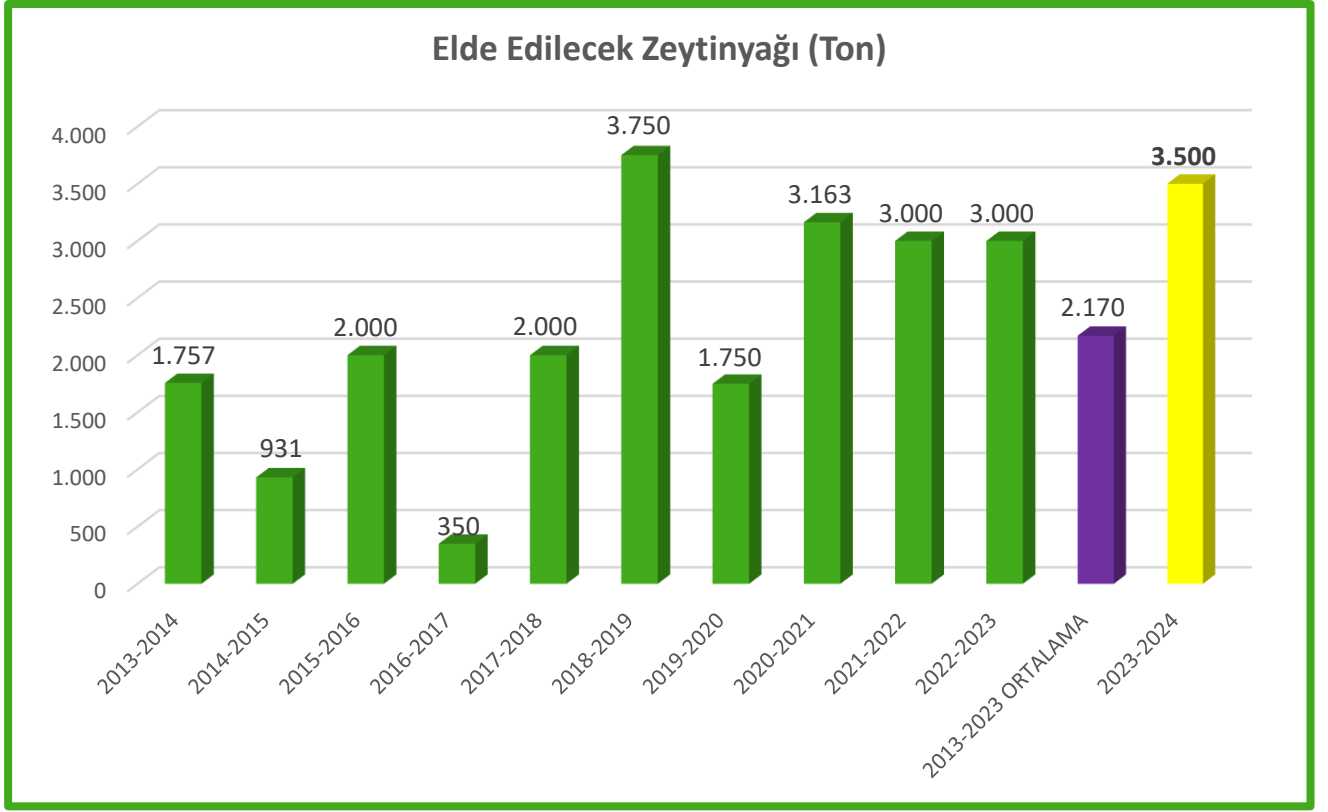
KAHRAMANMARAŞ

2022–2023 Sezonu zeytin ve zeytinyağı rekoltesi tahmin heyeti olarak Kahramanmaraş İli, Türkoğlu İlçeleri ve köylerinde bulunan zeytinliklerde gerekli incelemelerde bulunulmuştur. Bölgede geçen yıla göre daha fazla bir ürün beklenmektedir. Bölge genelinde tanelerde buruşmalar ve kararmalar ~~in~~ görülmüştür. Hastalık ve zararlılar yönünden ciddi zararlanmalar tespit edilmemiştir. Kahramanmaraş iline ait 2023-2024 yılı zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda belirtilmiştir.

Buna göre, toplam **1.537.200** adet meyve veren, **1.534.840** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **13** kg. zeytin verimi ile **20.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **2.500** tonunun sofralığa, **17.500** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5** randıman ile **3.500** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%16,7** artış olduğu tahmin edilmiştir.

KAHRAMANMARAŞ REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	1.255.290	370.055	10	12.553	3.766	8.787	1.757	5,0
2014-2015	1.329.313	296.056	5	6.647	1.994	4.653	931	5,0
2015-2016	1.329.313	296.056	7,9	10.500	500	10.000	2.000	5,0
2016-2017	1.428.750	1.176.738	1	1.650	250,0	1.400	350	4,0
2017-2018	1.428.270	1.070.930	7,7	11.000	550	10.450	2.000	5,2
2018-2019	1.666.815	1.237.653	13,5	22.500	1.000	21.500	3.750	5,7
2019-2020	1.321.905	1.244.392	7,2	9.500	750	8.750	1.750	5,0
2020-2021	1.437.572	1.282.671	11,0	15.813	1.581	14.232	3.163	4,5
2021-2022	4.954.994	1.494.277	3,6	18.000	1.500	16.500	3.000	5,5
2022-2023	1.530.930	1.522.020	10,5	16.000	1.000	15.000	3.000	5,0
2023-2024	1.537.200	1.534.840	13,0	20.000	2.500	17.500	3.500	5,0

Tablo 11: Kahramanmaraş ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



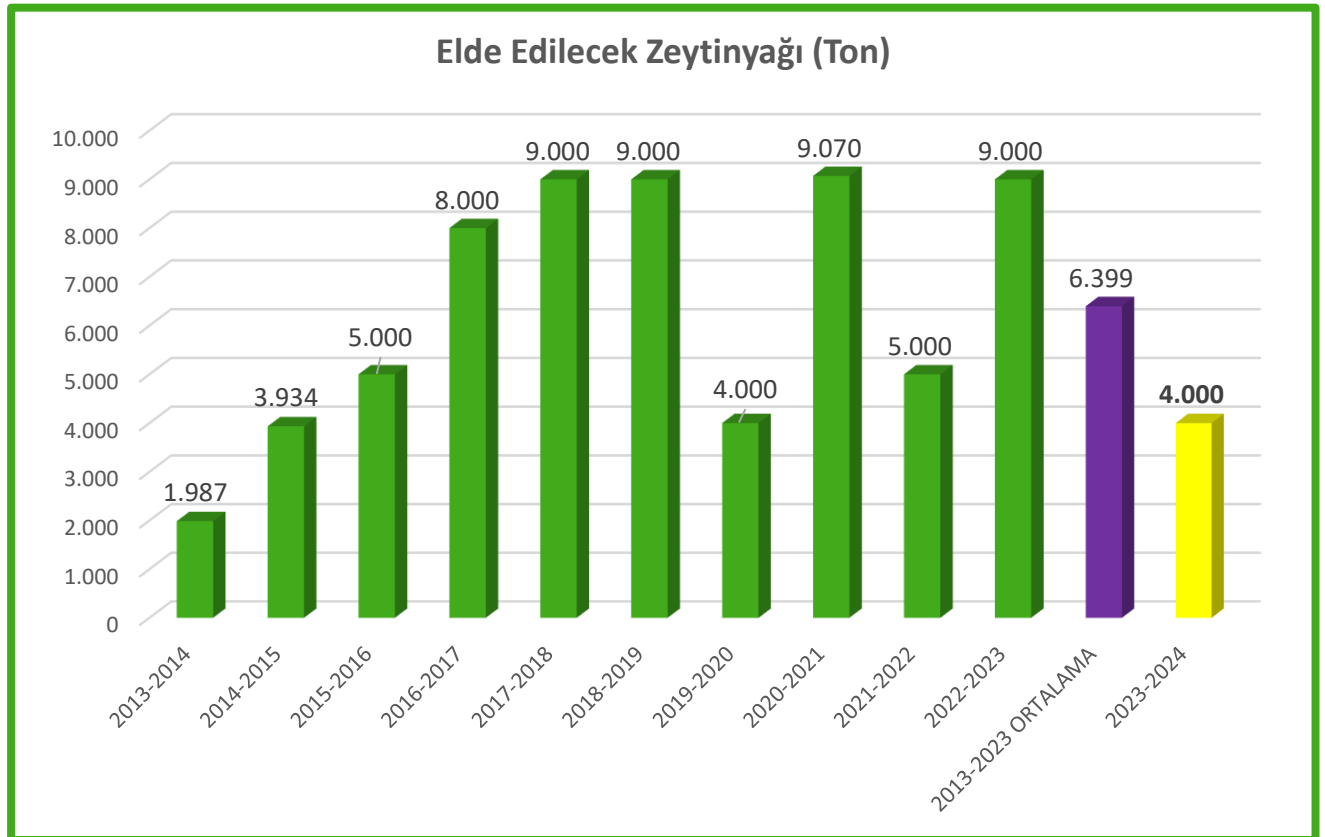
Şekil 11: Kahramanmaraş ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

OSMANİYE

Osmaniye ili, Merkez, Düziçi, Bahçe, Toprakkale ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan mahallerindeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Geçen yıla göre verimin daha düşük olduğu, zeytin sineği, zeytin halkalı leke ve aktraknoza bağlı meyvelerde bozulmalar ve çürümelere bağlı meyve dökülmeleri görülmüştür. Osmaniye iline ait 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

OSMANİYE REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	1.773.721	498.187	8	14.190	4.257	9.933	1.987	5,0
2014-2015	1.873.358	398.550	15	28.100	8.430	19.670	3.934	5,0
2015-2016	3.056.893	587.599	13,1	40.000	20.000	20.000	5.000	4,0
2016-2017	3.096.343	516.120	17	52.000	16.000,0	36.000	8.000	4,5
2017-2018	3.369.226	530.728	18,6	62.500	6.250	56.250	9.000	6,3
2018-2019	3.256.226	549.548	20,0	65.000	5.500	59.500	9.000	6,6
2019-2020	3.422.516	682.147	8,8	30.000	10.000	20.000	4.000	5,0
2020-2021	3.693.685	866.546	17	62.793	21.977	40.815	9.070	5
2021-2022	4.149.639	657.550	8,2	34.000	9.000	25.000	5.000	5,0
2022-2023	4.380.011	839.755	11,4	50.000	5.000	45.000	9.000	5,0
2023-2024	4.597.099	832.207	5,7	26.000	6.000	20.000	4.000	5,0

Tablo 12: Osmaniye ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 12: Osmaniye ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Buna göre, toplam **4.597.099** adet meyve veren, **832.207** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **5,7** kg. zeytin verimi ile **26.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **6.000** tonunun sofralığa, **20.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5,0** randıman ile **4.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%55,6** azalış olduğu tahmin edilmiştir.

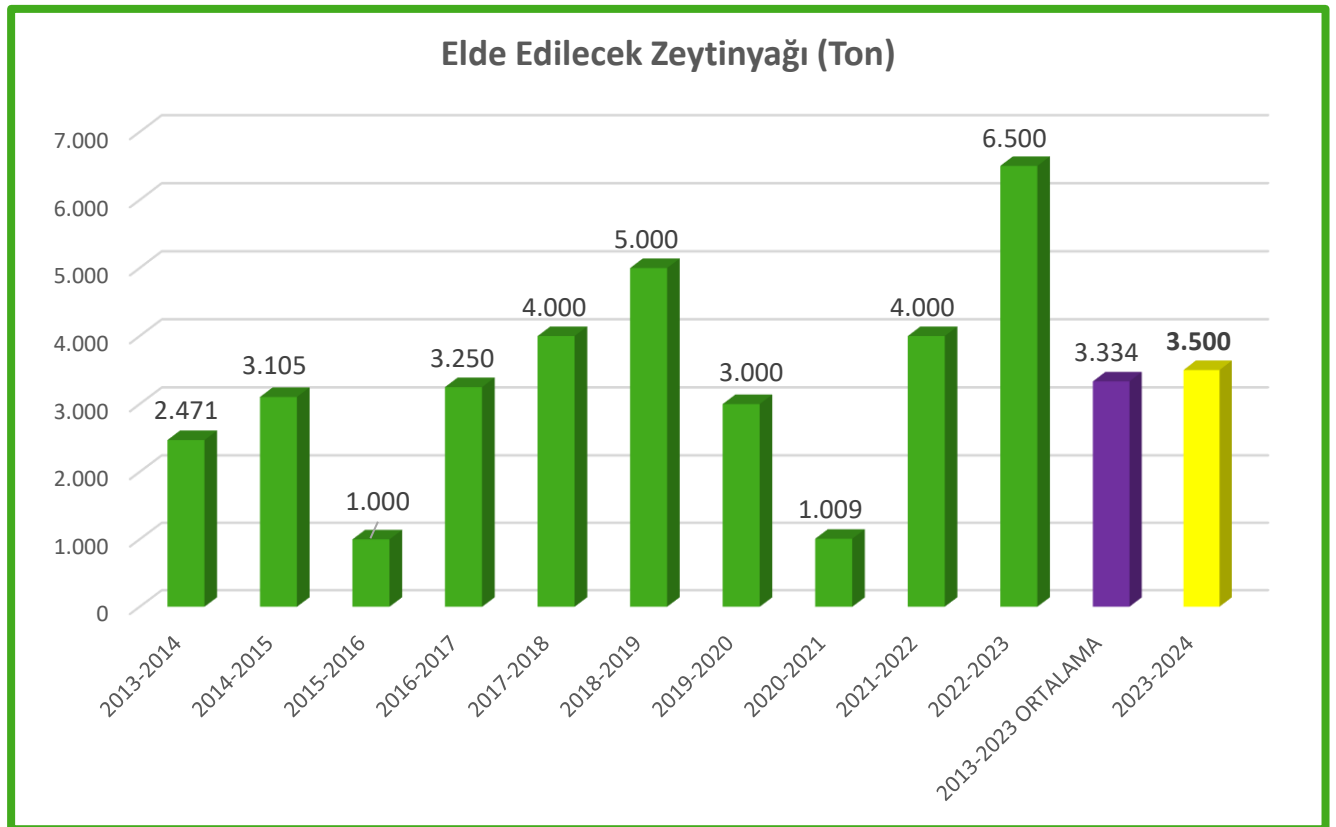
ADANA

Adana ili, Yüreğir, İmamoğlu, Ceyhan, Karaisalı ilçelerinde üreticiler ile zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Bu sene, geçen seneye göre daha düşük ürün beklentisi olduğu, çiçeklenme döneminde görülen gece düşük sıcaklıkların meyve tutumunun olumsuz etkilediği tarafımıza iletilmiştir. Adana iline ait 2023-2024 yılı zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda belirtilmiştir.

Buna göre, toplam **3.047.117** adet meyve veren, **346.500** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **7,1** kg. zeytin verimi ile **21.500** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **4.000** tonunun sofralığa, **17.500** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5** randıman ile **3.500** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%46,2** azalış olduğu tahmin edilmiştir.

ADANA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	2.205.988	928.187	8	17.648	5.294	12.354	2.471	5,0
2014-2015	2.217.488	921.687	10	22.175	6.652	15.523	3.105	5,0
2015-2016	2.238.289	273.265	6,7	15.000	10.000	5.000	1.000	5,0
2016-2017	2.607.509	226.807	9	22.500	7.875	14.625	3.250	4,5
2017-2018	2.596.634	151.680	11,6	30.000	4.500	25.500	4.000	6,4
2018-2019	2.848.927	8.205	14,7	42.000	6.100	35.900	5.000	7,2
2019-2020	2.852.670	29.000	7,5	21.500	6.500	15.000	3.000	5,0
2020-2021	2.883.237	319.425	2,5	7.208	2.162	5.046	1.009	5,0
2021-2022	2.945.407	277.230	7,1	21.000	3.000	18.000	4.000	4,5
2022-2023	3.045.567	228.030	12,0	36.500	4.000	32.500	6.500	5,0
2023-2024	3.047.117	346.500	7,1	21.500	4.000	17.500	3.500	5,0

Tablo 13: Adana ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



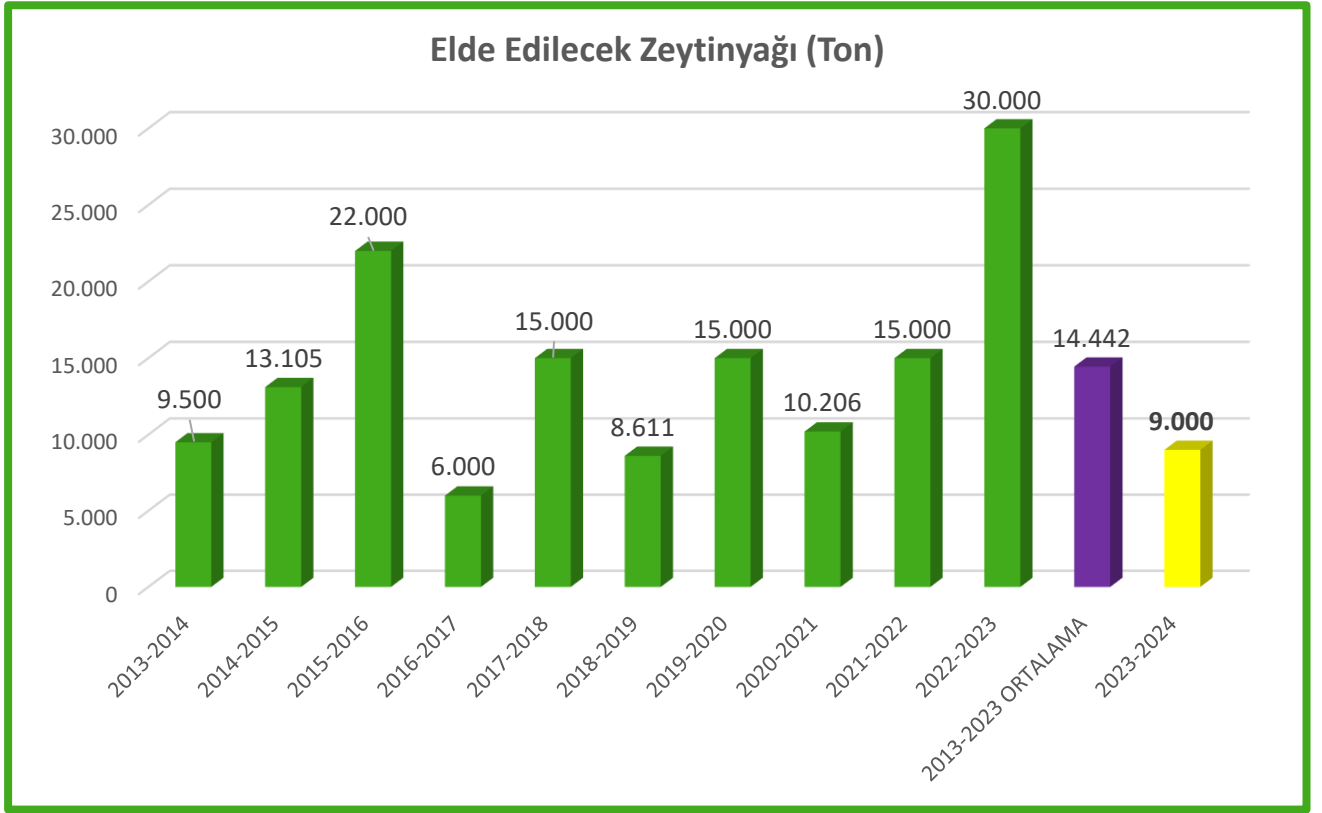
Şekil 13: Adana ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

MERSİN

Mersin ilinde, Tarsus, Silifke, Anamur, Erdemli ve Mut ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, sofralık zeytin ve zeytinyağı işletmecileri ve üreticiler ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Çiçeklenme döneminde ekstrem düşük sıcaklıkların somak oluşumunu olumsuz etkilediği, yaz aylarında yaşanan kuraklık, yüksek nem ve sıcaklıkların etkisiyle yerel olarak Halkalı Leke hastalığına bağlı yoğun yaprak dökümleri ve sulanmayan zeytin ağacı meyvelerinde buruşmalar olduğu ve lokal olarak zeytin sineği zararı görülmüştür. Mersin iline ait 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

MERSİN REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	8.481.880	4.392.596	8	67.855	20.357	47.499	9.500	5,0
2014-2015	9.360.399	3.514.077	10	93.604	28.081	65.523	13.105	5,0
2015-2016	9.360.399	3.514.077	20,5	192.000	60.000	132.000	22.000	6,0
2016-2017	7.287.954	5.118.558	5	40.000	10.000	30.000	6.000	5,0
2017-2018	7.495.439	5.295.098	18,3	137.500	35.000	102.500	15.000	6,8
2018-2019	7.379.753	5.126.399	9,5	69.993	11.000	58.993	8.611	6,9
2019-2020	8.929.500	4.870.500	11,0	98.225	23.225	75.000	15.000	5,0
2020-2021	10.631.188	5.876.151	6,0	63.787	12.757	51.030	10.206	5,0
2021-2022	10.646.423	3.302.533	9,9	105.000	30.000	75.000	15.000	5,0
2022-2023	10.910.246	3.164.048	17,4	190.000	25.000	165.000	30.000	5,5
2023-2024	10.507.530	3.137.542	8,0	84.500	35.000	49.500	9.000	5,5

Tablo 14: Mersin ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 14: Mersin ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Buna göre, toplam **10.507.530** adet meyve veren, **3.137.542** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **8,0** kg. zeytin verimi ile **84.500** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **35.000** tonunun sofralığa, **49.500** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5.5** randıman ile **9.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%70** azalış olduğu tahmin edilmiştir.

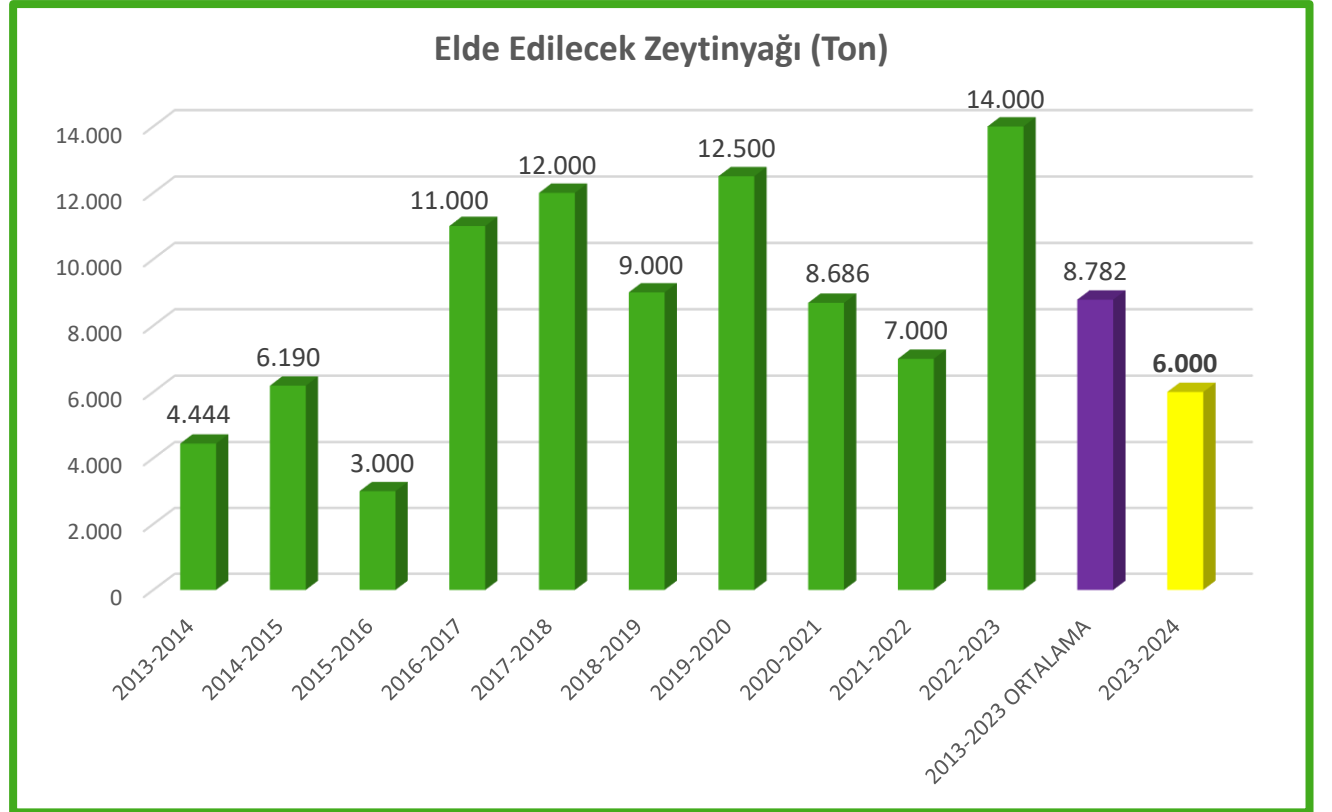
ANTALYA

Antalya ilinde, Gazipaşa, Serik, Döşemealtı, Kumluca, Kemer, Kaş, Aksu, Alanya, Manavgat ve Merkez ilçelerine bağlı zeytin üretimi yapılan köylerdeki zeytinlik alanlarında gözlemler yapılmış, zeytinyağı işletmecileri ve ziraat odaları ile görüşmeler sonucunda 2023-2024 sezonu ile ilgili bilgiler alınmıştır. Geçen yıla göre daha düşük ürün olduğu görülen bölgede, lokal olarak Halkalı Leke hastalığına bağlı yaprak dökümleri ve zeytin sineği zararına rastlanılmıştır. Antalya iline ait 2023-2024 sezonunda zeytin ağaç sayısı, üretilecek zeytinden sofralığa ve yağlığa ayrılacak

miktarlar ile elde edilecek zeytinyağı miktarını gösterir veriler ilişikteki tabloda sunulmuştur.

ANTALYA REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	3.526.737	788.345	9	31.740	9.522	22.218	4.444	5,0
2014-2015	3.684.406	921.687	12	44.213	13.264	30.949	6.190	5,0
2015-2016	3.510.852	909.297	5,7	20.000	3.500	16.500	3.000	5,0
2016-2017	3.521.737	956.827	17	61.000	6.000,0	55.000	11.000	5,0
2017-2018	3.490.615	982.648	20,6	72.000	3.600	68.400	12.000	5,7
2018-2019	3.716.573	1.166.103	16,4	61.000	4.000	57.000	9.000	6,3
2019-2020	3.694.512	1.090.679	18,9	70.000	7.500	62.500	12.500	5,0
2020-2021	4.175.941	870.076	13,0	54.287	10.857	43.430	8.686	5,0
2021-2022	4.270.069	748.755	10,5	45.000	10.000	35.000	7.000	5,0
2022-2023	4.687.168	927.533	15,6	73.000	3.000	70.000	14.000	5,0
2023-2024	5.039.595	862.090	7,5	38.000	5.000	33.000	6.000	5,5

Tablo 15: Antalya ili son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 15: Antalya ilinin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Buna göre, toplam **5.039.595** adet meyve veren, **862.090** adet meyve vermeyen ağaç mevcuttur. Ağaç başına ortalama **7,5** kg. zeytin verimi ile **38.000** ton zeytin tanesi alınacağı, bunun **5.000** tonunun sofralığa, **33.000** tonunun yağlığa ayrılacağı, bundan da ortalama **1/5,5** randıman ile **6.000** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmiştir. 2022/2023 üretim sezonu toplam zeytinyağı miktarına göre **%57,1** azalış olduğu tahmin edilmiştir.

SONUÇ

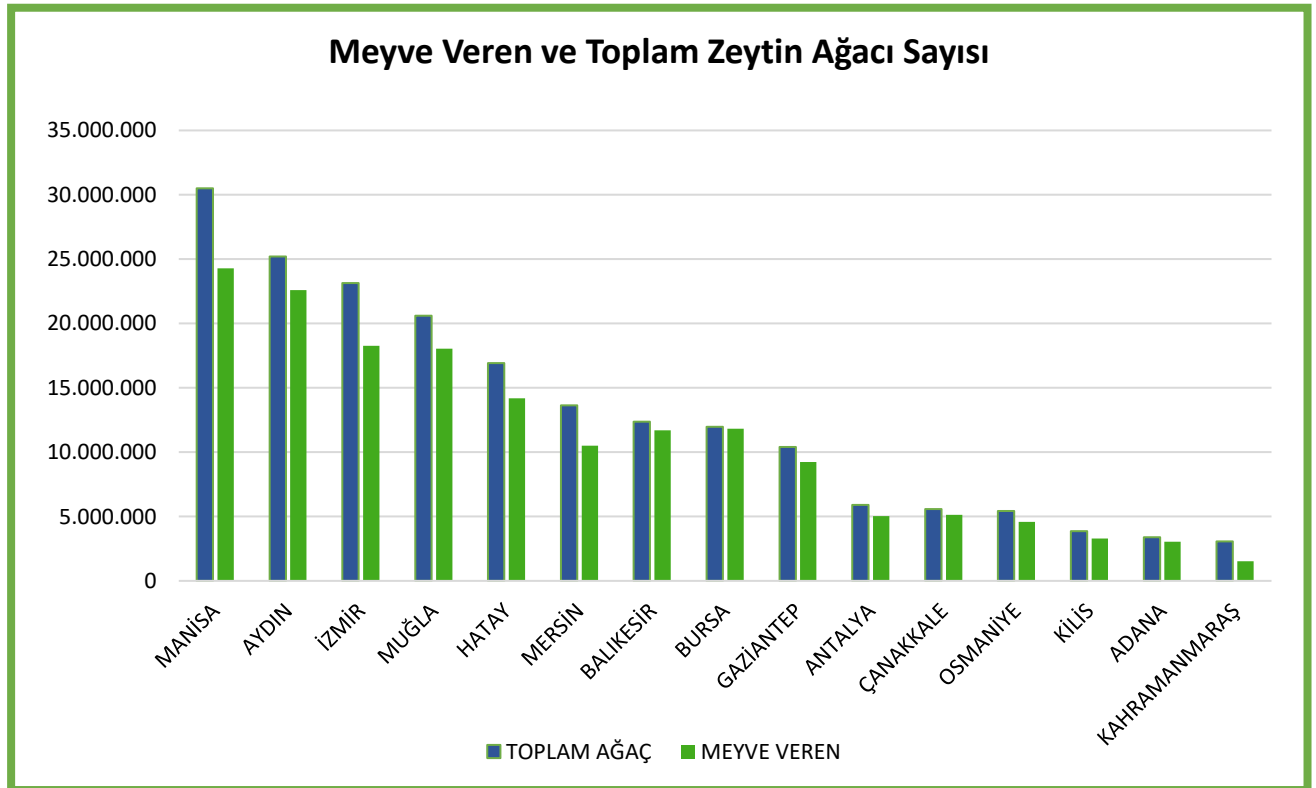
Bu izlenim tespit ve önerilerimiz doğrultusunda sonuç olarak; 2023-24 üretim sezonunda Türkiye genelinde zeytin ağaç sayısı, üretilecek toplam zeytin ile sofralığa ve yağlığa ayrılacak miktar ve elde edilecek zeytinyağı rekoltelerini gösterir veriler Ek: Tablo'da sunulmuştur.

Buna göre, İzmir, Balıkesir, Çanakkale, Bursa, Manisa, Aydın, Muğla, Adana, Antalya, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin, Osmaniye ve Kahramanmaraş illerine ait tahminler, Uzman Heyetlerimizin çalışmaları ile hazırlanmıştır. Tabloda renkli bölümde yer alan ancak gidilemeyen ve üretim miktarı itibarıyla ekonomik ağırlığı olmayan illerimize ait veriler ise Tarım ve Orman Bakanlığının resmi verileri esas alınarak hazırlanmıştır.

Ülkemizde zeytin yetiştiriciliğinin en fazla yapıldığı **15** il mercek altına alındığında; Manisa, Aydın, İzmir, Muğla, Hatay ve Mersin'in sırasıyla en fazla toplam zeytin ağacına sahip olduğu ve toplam zeytin ağacının **%64,3**'ünü barındırdıklarını söyleyebiliriz.

TÜRKİYE REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	Ağaç Sayısı		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg Zeytinyağı için Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
2013-2014	136.750.764	29.395.806	7,6	1.033.384	410.162	623.223	130.001	4,8
2014-2015	140.545.527	24.009.611	9,6	1.352.152	438.833	913.319	189.482	4,8
2015-2016	145.321.360	22.526.267	7,6	1.108.188	397.025	711.133	143.115	5,0
2016-2017	144.384.666	26.895.736	11	1.535.055	432.976	1.102.080	177.365	6,2
2017-2018	151.347.628	26.583.103	13,4	2.031.244	455.772	1.593.698	287.041	5,6
2018-2019	151.069.434	26.774.532	9,9	1.500.467	426.995	1.073.472	193.614	5,5
2019-2020	153.168.156	27.717.636	10,0	1.482.500	414.085	1.068.415	214.595	4,9
2020-2021	159.352.393	29.397.654	8,3	1.316.850	360.046	956.804	177.981	5,4
2021-2022	164.586.585	27.696.636	10,6	1.738.680	506.754	1.231.925	235.727	5,2
2022-2023	167.652.603	28.456.586	17,8	2.976.654	735.680	2.244.999	421.774	5,3
2023-2024	170.859.878	31.281.898	7,9	1.342.998	442.765	900.234	179.300	5,0

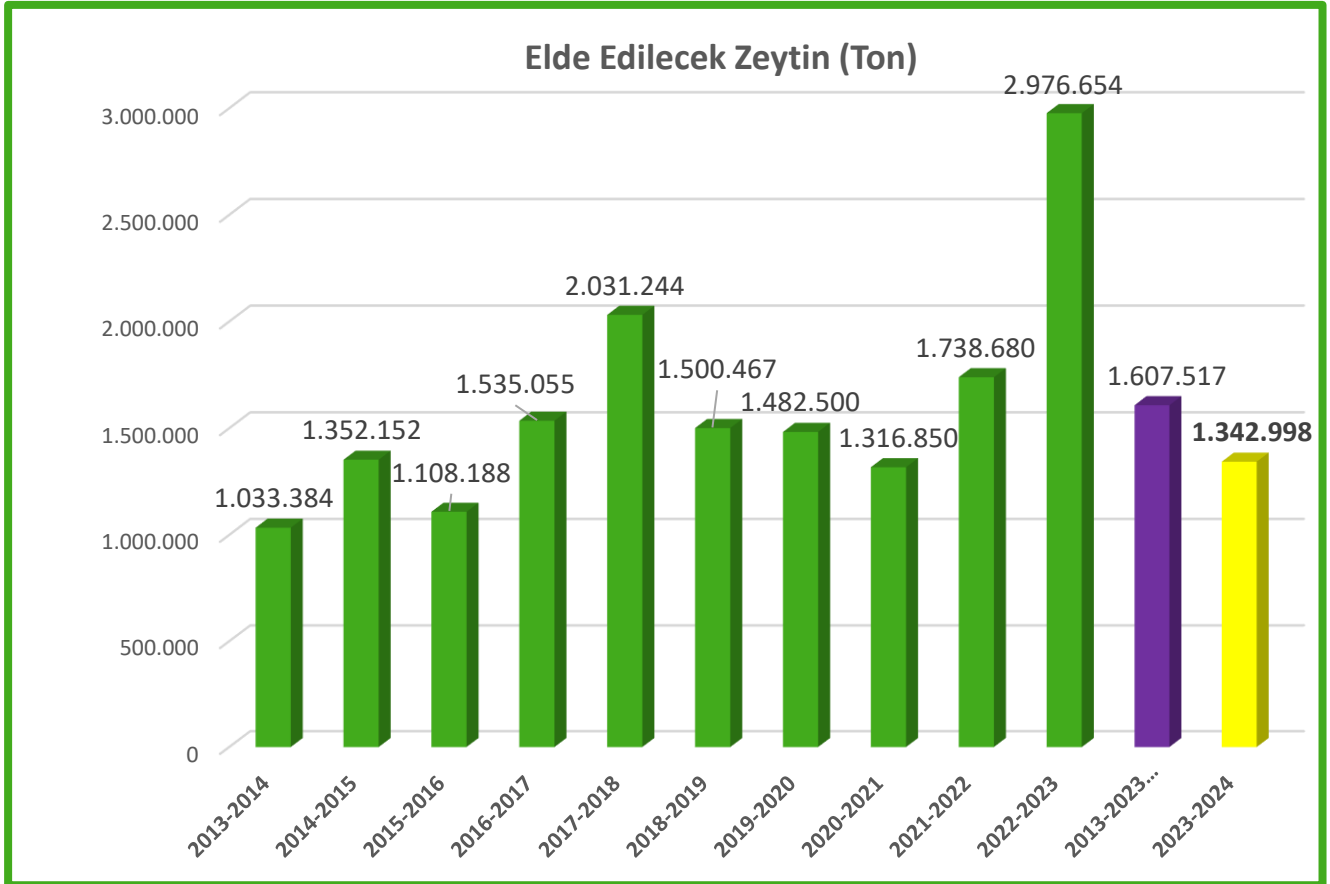
Tablo 16: Türkiye'nin son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytin ve zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).



Şekil 16: 15 ilin 2023/24 üretim sezonu meyve veren zeytin ağacı sayısı ve toplam zeytin ağacı sayısı.

Buna göre; Tarım ve Orman Bakanlığı ağaç verileri esas alınarak Türkiye genelinde; toplam **170.859.878** adet meyve veren, **31.281.898** adet meyve vermeyen ağaç mevcut olduğu ve toplam ağaç sayısında 2022/23 sezonuna göre **%3,1** artış olduğu görülmektedir.

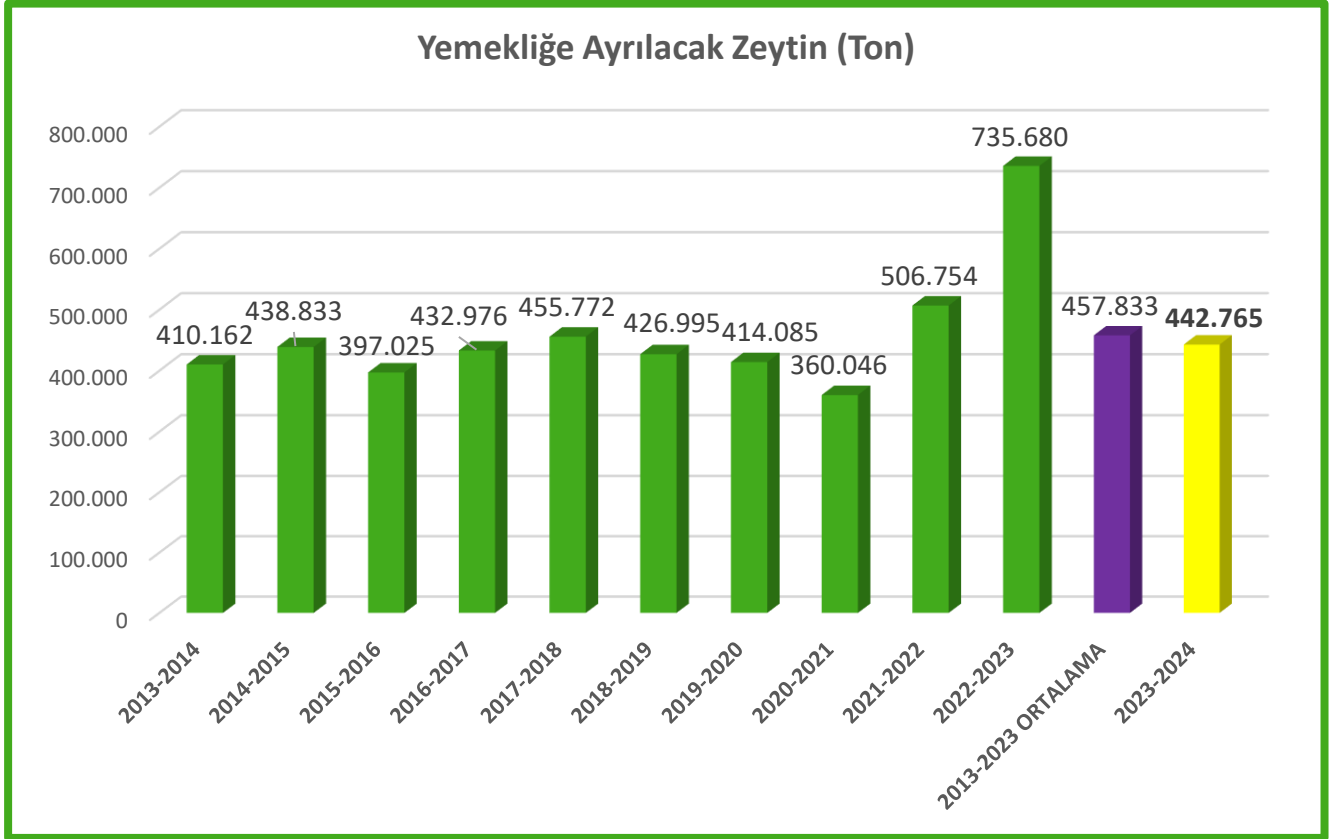
Heyetlerimizin yaptığı çalışmalar çerçevesinde; ağaç başına ortalama üretimin geçen seneye göre azaldığı ve ağaç başına **7,9** kg zeytin elde edileceğini buna bağlı olarak toplam elde edilecek zeytin miktarının 2022/23 sezonuna göre **%54,9** azalarak **1.342.998** ton olacağı tahmin edilmektedir.



Şekil 17: Ülkemizde son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık toplam dane zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

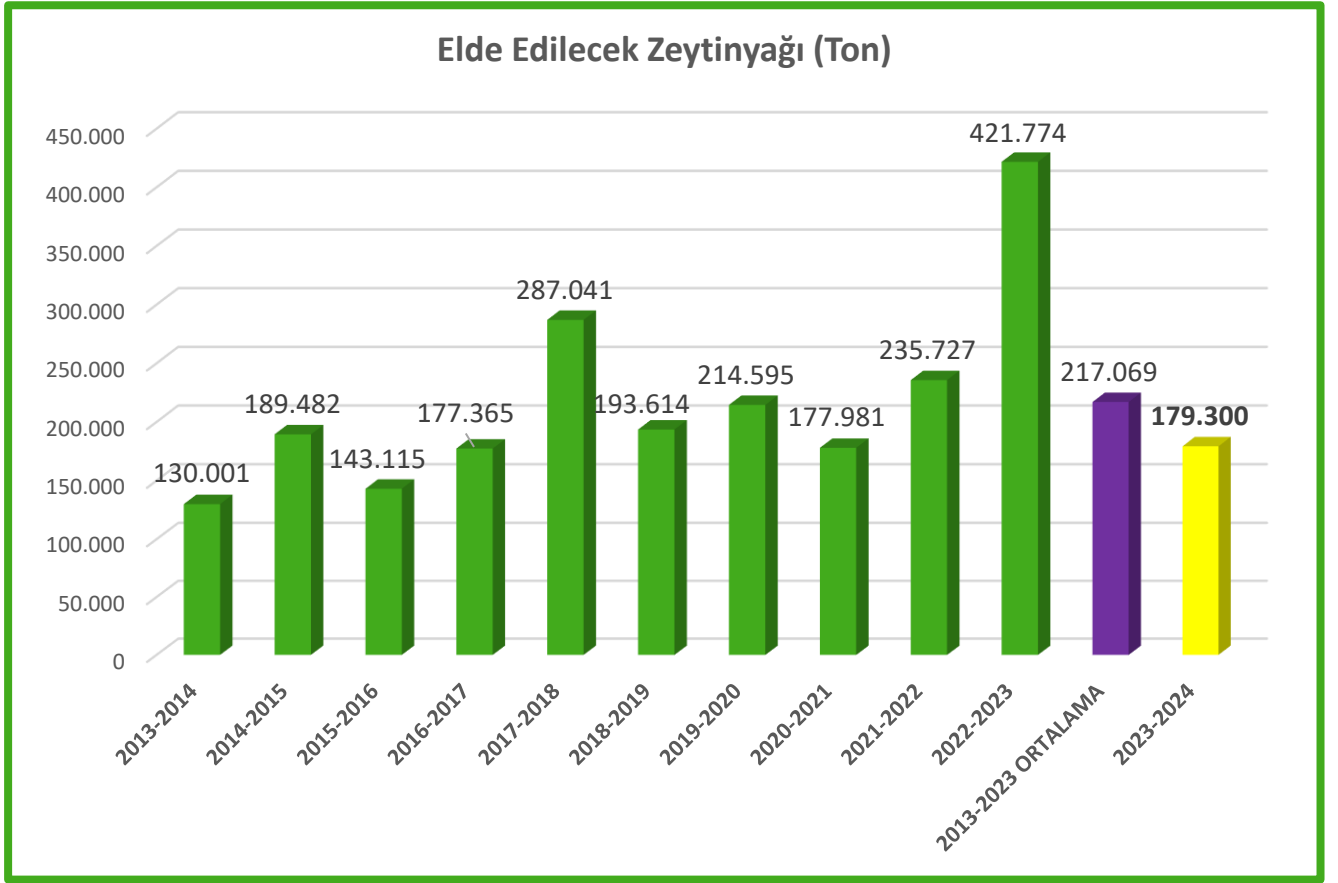
Ülkemiz dane zeytin üretiminin **%94**'ünü Uzman Heyetlerimizin tahmin çalışması yaptığı **15** ilimizde gerçekleştirilmektedir.

Ülkemiz sofralık zeytin üretiminde dünyanın önde gelen ilk üç ülkesinden birisi olup üretilecek toplam sofralık zeytinin **404.324** tonu Heyetlerimizin çalışma alanı kapsamında olan 5 coğrafi bölgemizdeki 15 il tarafından gerçekleştirilmektedir. Toplam sofralık zeytin üretiminde ilk beş ilimiz ise sırasıyla; Manisa, Bursa, Mersin, Balıkesir ve Hatay olmakta ve toplam üretimin **%73,5**'ü üretilmektedir.



Şekil 18: Ülkemizde son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık sofralık zeytin miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Toplam sofralık zeytin üretiminin 2022/23 sezonuna göre **%39,8** oranında azalarak **442.765** ton olacağını ve bu üretimin **%51,9**'u Manisa ve Bursa illerimizde üretileceği tahmin edilmektedir. Ancak rekolte tahmin çalışmalarının sürdürüldüğü günlerde dahil, kuraklık etkisi ile dane iriliği istenilen boyuta gelemediği, ağacın yeterli suyu alamaması gibi nedenlerle kuraklığın devam etmesi durumunda, sofralık zeytine ayrılacak miktarda azalma olacağı, bu gibi danelerin yağlık olarak değerlendirileceği öngörülmektedir.



Şekil 19: Ülkemizde son 10 üretim sezonunda elde edilen ve 2023-2024 üretim sezonunda elde edilmesi tahmin edilen son 11 yıllık zeytinyağı miktarı tespit ve tahmin sonuçları (ton).

Toplam dane üretiminin %67'si olan **900.234** ton'unun yağlığa ayrılacağı bundan da ortalama 1/5 randıman ile 2022/23 sezonuna göre **%57,5** azalarak **179.300** ton zeytinyağı elde edileceği tahmin edilmektedir.

Ülkemiz zeytinyağı üretiminin % 95,6'sı Heyetlerimizin çalışma yaptığı illerde üretilirken, en fazla zeytinyağı üretilen ilk beş ilimiz, sırasıyla İzmir, Manisa, Balıkesir, Hatay ve Aydın'dır. Bu illerin, toplam zeytinyağı üretiminin %61,3'ünü teşkil edeceği tahmin edilmektedir.

Ancak 2023/2024 hasat yılının yaz ve sonbahar aylarının çok kurak geçmesi nedeni ile zeytin ağacının yeterli beslenememesi, yağlanmanın tam oluşmaması gibi nedenlerle, kuraklığın devam etmesi durumunda randımanda ve dane zeytin tonajında azalma olabileceği ve tahmin edilen zeytinyağı miktarında azalma olabileceği öngörülmektedir.

UZZK TÜRKİYE 2023/2024 ÜRETİM SEZONU SOFRALIK ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI REKOLTE TAHMİNİ

İLLER	AĞAÇ SAYISI		Ağaç Başına Zeytin Danesi (Kg)	Elde Edilecek Zeytin (Ton)	Yemekliğe Ayrılacak Zeytin (Ton)	Yağlığa Ayrılacak Zeytin (Ton)	Elde Edilecek Zeytinyağı (Ton)	1 Kg. Zeytinyağı İçin Zeytin Danesi (Kg)
	Meyve Veren	Meyve Vermeyen						
BURSA	11.821.918	157.962	9,9	116.787	92.189	24.599	4.902	5,0
ÇANAKKALE	5.134.622	448.116	8,8	45.322	9.874	35.448	7.090	5,0
BALIKESİR	11.692.133	685.689	11,8	138.216	30.570	107.645	21.334	5,0
İZMİR	18.260.465	4.869.841	10,2	185.841	27.614	158.227	31.645	5,0
MANİSA	24.298.123	6.209.955	10,3	251.115	137.875	113.240	22.648	5,0
AYDIN	22.589.319	2.622.262	4,1	93.544	17.602	75.942	14.329	5,3
MUĞLA	18.042.891	2.557.432	2,8	49.827	3.600	46.227	8.890	5,2
ADANA	3.047.117	346.500	7,1	21.500	4.000	17.500	3.500	5,0
ANTALYA	5.039.595	862.090	7,5	38.000	5.000	33.000	6.000	5,5
GAZİANTEP	9.224.929	1.190.981	3,1	28.500	1.500	27.000	6.000	4,5
HATAY	14.195.549	2.736.604	8,8	125.000	30.000	95.000	20.000	4,8
KAHRAMANMARAŞ	1.537.200	1.534.840	13,0	20.000	2.500	17.500	3.500	5,0
KİLİS	3.286.389	587.674	11,9	39.250	1.000	38.250	8.500	4,5
MERSİN	10.507.530	3.137.542	8,0	84.500	35.000	49.500	9.000	5,5
OSMANİYE	4.597.099	832.207	5,7	26.000	6.000	20.000	4.000	5,0
ADIYAMAN*	573.600	167.800	15,0	8.604	43	8.561	1.427	6,0
ANKARA*	100	9.100	10,0	1	1	0	0	0,0
ARTVİN*	24.120	9.055	24,8	598	272	326	74	4,4
BARTIN*	420	2.202	0,0	0	0	0	0	0,0
BİLECİK*	321.055	38.923	10,7	3.442	2.912	531	124	4,3
BURDUR*	147.616	54.348	7,4	1.091	821	270	48	5,6
DENİZLİ*	1.683.886	813.245	14,4	24.310	9.831	14.479	2.896	5,0
DİYARBAKIR*	2.800	5.806	4,8	14	5	9	2	5,0
EDİRNE*	150	56.000	15,3	2	0	2	0,5	5,0
ESKİŞEHİR*	24.360	59.830	4,5	109	57	52	9	6,0
ISPARTA*	32.215	13.755	21,9	706	425	281	62	4,5
KARAMAN*	527.035	174.287	14,9	7.837	1.561	6.276	1.255	5,0
KASTAMONU*	1.780	250	4,0	7	7	0	0	0,0
KOCAELİ*	31.550	3.275	5,8	183	61	122	20	6,0
MARDİN*	466.453	298.759	8,0	3.720	3.290	430	86	5,0
ORDU*	1.200	400	6,8	8	8	0	0	0,0
SAKARYA*	394.920	40.225	11,9	4.683	3.609	1.074	215	5,0
SAMSUN*	13.410	17.925	3,1	42	42	0	0	0,0
SİNOP*	33.022	6.915	8,0	265	265	0	0	0,0
ŞANLIURFA*	1.456.891	480.488	7,3	10.581	2.168	8.413	1.683	5,0
ŞIRNAK*	22.095	47.835	8,9	196	19	178	36	5,0
TEKİRDAĞ	968.866	76.815	4,1	3.969	3.920	49	10	5,0
TOKAT*	1.600	1.950	3,0	5	5	0	0	0,0
TRABZON*	63.300	7.204	7,1	449	449	0	0	0,0
UŞAK*	16.812	14.390	6,9	115	13	102	17	6,0
YALOVA*	775.743	101.421	11,2	8.661	8.661	0	0	0,0
TOPLAM	170.859.878	31.281.898	7,9	1.342.998	442.765	900.234	179.300	5,0

*:Tarım ve Orman Bakanlığının resmi verileri

Tablo 17: 2023/24 Üretim Sezonu Türkiye Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Tahmini Rekoltesi.